

VAHVISTUSILMOITUSKIRJE TILINTARKASTAJALLE

Päijät-Hämeen liitto kuntayhtymän tilikauden 1.1. - 31.12.2021 tilintarkastukseen liittyen vahvistamme parhaan tietomme ja käsityksemme mukaisesti seuraavaa:

- Olemme täyttäneet velvollisuutemme, jotka koskevat tietojen antamista tilintarkastajalle sekä tilinpäätöksen laatimista kuntalain mukaisesti, erityisesti siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan kuntayhtymän tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti ja on tehty tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Lisäksi hyväksymme vastuumme väärinkäytösten ehkäisemiseen ja havaitsemiseen tarkoitetun sisäisen valvonnan suunnittelusta, käyttöönotosta ja ylläpidosta sekä valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuudesta.
- Liiketapahtumat on kirjattu kirjanpitoon, ja ne sisältyvät tilinpäätökseen.
- Menetelmät, tieto ja merkittävät oletukset, joita olemme käyttäneet kirjanpidollisia arvioita tehdessämme ja niitä koskevia tietoja esittäessämme, ovat asianmukaisia, niin että kirjaaminen, arvostaminen ja esitettävät tiedot ovat kohtuullisia sovellettava tilinpäätösnormisto huomioon ottaen.
- Kuntayhtymän ja sen intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet, jotka ovat olennaisia ja joita ei ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin, sekä vaateet ja vireillä olevat oikeudenkäynnit että tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat on käsitelty kirjanpidossa ja esitetty tilinpäätöksessä kirjanpitolain tai tilinpäätöksen laatimisesta annettujen muiden säännösten mukaisesti.
- Olemme antaneet teille tiedot arvioimastamme riskistä, että tilinpäätös saattaa olla väärinkäytöksen seurauksena olennaisesti virheellinen.
- Tiedossamme ei ole
  - kuntaa koskevia väärinkäytöksiä tai epäiltyjä väärinkäytöksiä, joihin on osallisena kuntayhtymän tilivelvollinen, viranhaltija tai työntekijä tai muita ja joilla saattaisi olla olennainen vaikutus
    - hallinnon laillisuuteen tai valtuuston päätösten mukaisuuteen;
    - siihen, onko kuntayhtymän tilinpäätös laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti ja antaako se oikeat ja riittävät tiedot tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta;
    - valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuuteen; tai
    - sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuuteen,
  - tilinpäätökseen vaikuttavia väitettyjä tai epäiltyjä väärinkäytöksiä.
  - säädösten tai määräysten noudattamatta jättämisistä tai epäiltyjä noudattamatta jättämisistä, joiden vaikutukset tulisi ottaa huomioon tilinpäätöstä laadittaessa.
  - vaateita ja vireillä olevia oikeudenkäyntejä, joiden vaikutus tulisi ottaa huomioon tilinpäätöstä laadittaessa.
  - esteellisyyssäännösten vastaisia päätöksiä, menettelyjä tai liiketapahtumia.
- Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.
- Olemme antaneet toimintakertomuksessa selonteot sisäisen valvonnan järjestämisestä. Selonteissa on kuvattu tiedossamme olevat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan puutteet, esitetty toimenpiteet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseksi sekä annettu muut toimintakertomuksen laadintaa koskevien ohjeiden mukaiset tiedot. Toimintakertomus täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Sitoudumme ilmoittamaan tilintarkastajalle, mikäli ennen tilintarkastuskertomuksen antamista tietoomme tulee muutoksia tässä vahvistusilmoituskirjeessä kuvatuissa seikoissa.

Päiväys ____ . ____ ____

Päijät-Hämeen liiton puolesta

Pekka Komu
maakuntahallituksen puheenjohtaja

Niina Pautola-Mol
maakuntajohtaja

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 2 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 2 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 2 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 2 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 2 sider før denne side

PEKKA ANDERS KOMU

2f1bd964-29e8-4e99-90b9-5f111f061e49 - 2022-04-21 10:51:38 UTC +03:00
BankID / MobileID - ad6b3882-ddfc-4596-b674-22fab3b19606 - FI

NIINA JOHANNA PAUTOLA-MOL

48b0aa5f-1409-4866-9f1e-23d0d6920dbf - 2022-04-21 15:32:53 UTC +03:00
BankID / MobileID - 3082f9ef-8a75-4f05-a1f8-f130f74adfe0 - FI

authority to sign	asemavaltuus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

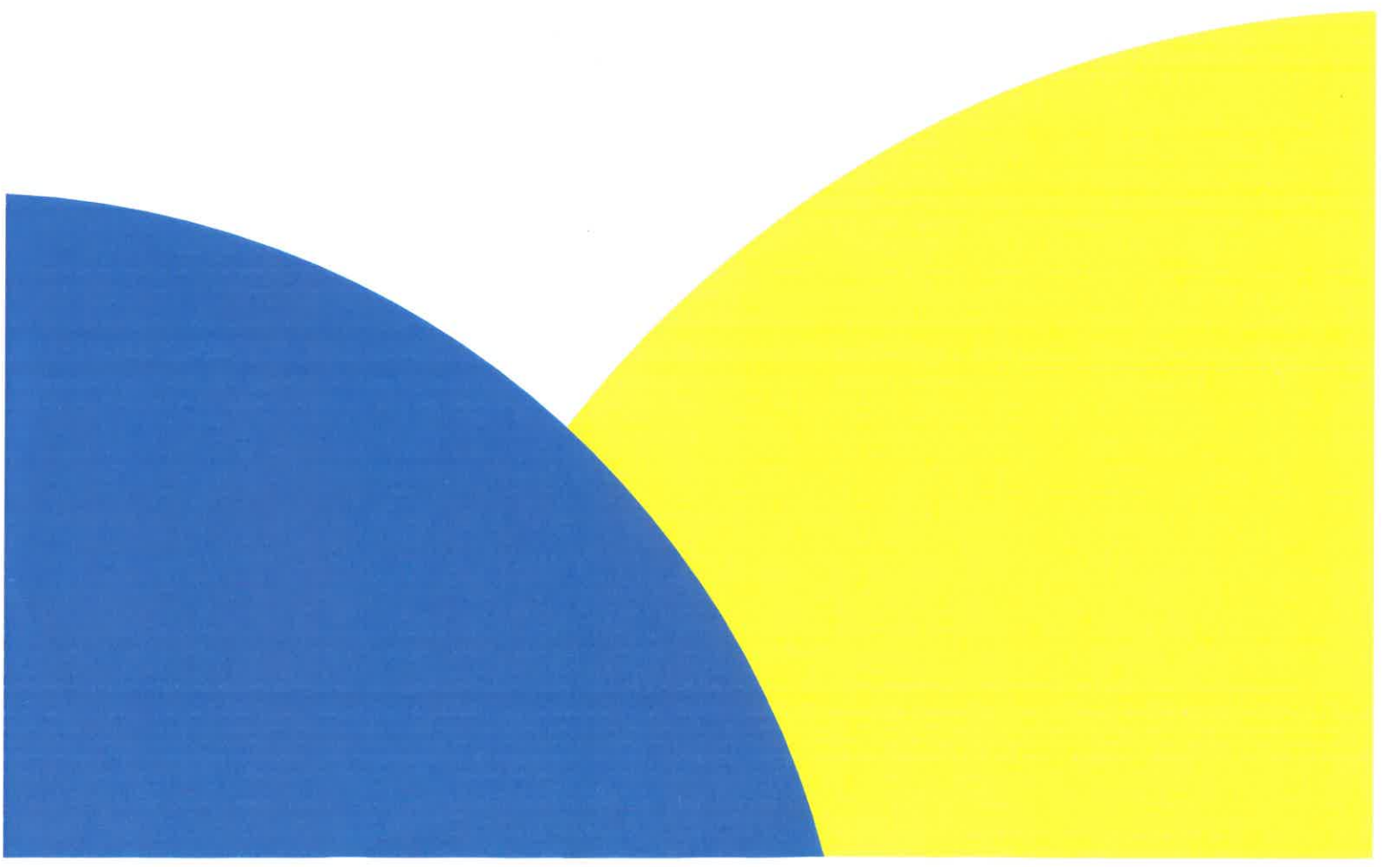
PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO

Päijät-Hämeen liiton

TILINPÄÄTÖS 2021

Maakuntahallitus 14.3.2022

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITON TILINPÄÄTÖS 2021
B78 * 2022
ISBN 978-951-637-274-0
ISSN 1237-6515

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITON
TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2021

SISÄLLYSLUETTELO

Toimintakertomus	5
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
Selonteko liiton sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan tilasta	12
Tilikauden tuloksen muodostuminen	14
Toiminnan rahoitus.....	15
Rahoitusasema ja sen muutokset.....	16
Päijät-hämeen liiton kokonaistulot ja –menot 2021	17
Maakuntahallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä	17
Tavoitteiden toteutuminen 2021	18
Luottamushenkilöhallinto.....	18
Maakuntavaltuusto.....	18
Maakuntahallitus.....	18
Tarkastuslautakunta	18
Varsinainen toiminta	19
Vastuualueet	19
Strategiset linjaukset.....	19
Alueen vetovoiman lisääminen	19
Jalostusarvon nostaminen.....	20
Uusien kasvualonien kokeileminen	21
Toiminnalliset tavoitteet.....	22
Talousarvion toteutumisvertailu	26
Tilinpäätöslaskelmat	33
Tuloslaskelma 2021	33
Rahoituslaskelma 2021	34
Liiton taselaskelma 2021	35
Tilinpäätöksen liitetiedot	37
Eriytyvät tilinpäätökset	44
Pelastuslaitoksen tilinpäätös 2021	1-23
Allekirjoitukset	46
Muut liitteet	47
Maakuntavaltuusto 2021–2025	47
Liiton henkilökunta vuonna 2021	48

TOIMINTAKERTOMUS

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Maakuntajohtajan katsaus

Jo kaksi vuotta kestänyt koronapandemia on koetellut yhteiskunnan perusrakenteita ja toimintoja ennennäkemättömällä tavalla. Pandemia on merkinnyt poikkeusoloja kaikkialla maailmassa ja vaikuttanut jokapäiväiseen elämäämme. Koronaviruksen leviäminen ja uudet variantit ovat vaatineet uusia toimintatapoja ja sopeutumiskykyä. Etätyöskentely, kasvomaskisuositukset, liikkumiskokoonntumis- ja muut rajoitukset ovat olleet osa arkea. Suomi on myös ollut koronavirustilanteen vuoksi poikkeusoloissa jo kahdesti, 16.3.-16.6.2020 ja 1.3.-27.4.2021.

Myös talouden osalta viime vuosi oli vaiherikas. Koronarokotukset sekä erilaiset talouspolitiikan tukitoimet vaikuttivat myönteisesti talouden elpymiseen. Suomessa talouden kasvu vahvistui odotettua nopeammin ja toipuminen oli laaja-alaista. Tuotanto kasvoi teollisuudessa, rakentamisessa ja palveluissa. Taloudellisen toimeliaisuuden aktivoitumisesta kertoi myös nopeutunut inflaatio. Rokotukset ja rajoitusten hetkellinen purkaminen vaikuttivat myönteisesti yrittäjien ja kuluttajien luottamukseen ja viime kesän jälkeen odotukset alkoivat olla jo hyvinkin optimistisia. Mutta Suomen pandemiatilanne heikentyi nopeasi vuoden 2021 lopussa, mikä lisäsi talouden epävarmuutta ja näkyi talouskasvun hidastumisena.

Vuosi 2021 oli merkityksellinen Päijät-Hämeen maakunnalle. Kesällä 2021 oli kuntavaalit. Sote-uudistuksen lakien hyväksymisen myötä perustettiin hyvinvointialueet, joiden vastuu sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestäjänä alkaa vuoden 2023 alussa. Päijät-Hämeen hyvinvointialuetta valmisteleva väliaikainen valmistelutoimielin nimitettiin vuoden 2021 heinäkuussa. Historian ensimmäiset aluevaalit käytiin kuluvaan vuoden tammikuussa ja uuden aluevaltuuston toimikausi alkoi maaliskuussa 2022.

Päijät-Hämeen liitossa vuosi 2021 oli työteliäs. Etätyöskentelystä huolimatta aluekehityksen ja aluesuunnittelun työt etenivät suunnitellusti. Strategisina tavoitteina toiminnassa olivat alueen vetovoiman lisääminen, jalostusarvon nostaminen sekä uusien kasvualojen kokeileminen.

Hallinnon osalta liitossa siirryttiin vuonna 2021 uuteen sähköiseen arkistointijärjestelmään ja toteutettiin toiminnan ohjaussuunnitelma. Lisäksi liitto tuki aktiivisesti kuntavaalien jälkeiseen luottamushenkilöiden järjestäytymiseen liittyvissä kysymyksissä ja järjesti koulutusta uusille luottamushenkilöille.

Aluekehitystoiminnassa syksyllä 2020 alkanut valmistelutyö uuden maakuntastrategian parissa jatkui koko viime vuoden. Prosessiin osallistui maakunnan toimijoita hyvin laajasti ja strategia hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 3.12.2021. Samalla hyväksyttiin uudistettu älykkään erikoistumisen strategia, jossa huomioidaan maakunnan elinkeinopohja ja sen kehittämistarpeet. Älykkään erikoistumisen kärjiksi valikoituivat sportti, ruoka ja juoma sekä valmistus laaja-alaisesti. Horisontaalisena periaatteena kaikessa toiminnassa on kestävyys. Tavoitteena on ennen kaikkea maakunnan vahvuuksien kehittäminen kansainväliseksi liiketoiminnaksi.

Vuonna 2021 hanketoiminta jatkui aktiivisesti, niin kansallisten kuin kansainvälistenkin kumppanuuksien kanssa. Lisäksi toteutettiin korjaaviin kasvutoimiin osoitettu REACT- haku, osana kansallisia koronatukitoimia.

Syyskuussa 2021 Työ- ja elinkeinoministeri päätti EU:n alue- ja rakenerahoituksen kansallisesta jaosta uudella ohjelmakaudella 2021-2027. Vaikka Päijät-Hämeelle osoitettiin hiukan enemmän rakenerahoja kuin edellisellä kehyskaudella, jäi rahoitustuen määrä vaatimattomaksi, ottaen huomioon esimerkiksi alueen alhainen tulotaso, alhaiset TKI-panostukset, pitkään jatkunut korkea työttömyys sekä sosiaaliseen eriarvoisuuteen liittyvät ongelmat. Näin ollen vaikuttamistyötä tulee entisestään tehostaa maakunnan alue- ja rakenerahoituksen vahvistamiseksi tulevaisuudessa.

Myös aluesuunnittelussa vuosi 2021 oli työntäyteinen. Yksi keskeisimmistä tapahtumista oli kesäkuussa 2020 alkaneiden MAL - sopimusneuvottelujen saaminen päätökseen. Tähän liittyen käynnistyi työ kaupunkiseutusuunnitelman ja rakennemallin laatimiseksi. Rakennemalli sekä kaupunkiseutusuunnitelma tulevat puolestaan pohjustamaan uuden kokonaismaakuntakaavan laatimista. Osana jatkuvaa liikennejärjestelmätyötä käynnistyivät myös pyöräilyn pääverkon ja liikennemallin päivitykset.

Keskeisistä lainsäädäntöuudistuksista paljon huomiota sai ympäristöministeriön ehdotus uudeksi kaavoitus- ja rakentamislaki. Esitys oli laajalla lausuntokierroksella 27.9.-7.12.2021. ja ministeriö sai lähes 550 lausuntoa. Myös Päijät-Hämeen liitto antoi lausuntonsa ehdotuksesta.

Kiertotaloutta palvelevan jätteenkäsittelyalueen vaihemaakuntakaava hyväksyttiin niin ikään viime vuonna maakuntavaltuustossa. Osana aktiivista aluesuunnittelutoimintaa jatkettiin myös maakunnan tilan ja kehityksen seuranta sekä tuettiin kuntia alueiden käytön edistämässä. Liitto osallistui aktiivisesti neuvotteluihin viranomaisten kanssa sekä kehittämiskeskusteluihin kuntien kanssa.

Liiton organisaatiota uudistettiin viime vuoden keväällä erottamalla edunvalvontaan liittyvät tehtävät omaksi kokonaisuudekseen ja luomalla uusi edunvalvontajohtajan määräaikainen virka. Edunvalvonta sisältää paikallisen, kansallisen sekä kansainvälisen tason.

Yksi ensimmäisiä konkreettisia edunvalvontaan liittyviä toimia oli liiton ja Lahden kaupungin yhteisten tavoitteiden hyväksyminen syksyn 2021 budjettiriiheen. Lisäksi järjestettiin Hämeen vaalipiirin kansanedustajien yhteiskokouksia.

Osana Suomen suuralueiden yhteistyötä, Päijät-Hämeen liitto on osallistunut aktiivisesti Etelä-Suomen maakuntien väliseen yhteistyöhön. Viime vuonna todettiin tarve tiivistää tätä yhteistyötä ja sen lanseeraamiseksi päätettiin järjestää Etelä-Suomen valtiopäivät. Marraskuussa järjestetty tilaisuus kokosi yhteen kansanedustajia sekä maakuntien johtoa ja vaikuttajia. Seuraavaksi tavoitteena on vakiinnuttaa rakentava yhteistyö sekä aloittaa valmistautuminen hallitusohjelmavaikuttamiseen.

Vuonna 2020 kunnat osoittivat tahtotilansa resursoida kuntayhteistyön edistämiseen ja tehtävää hoitamaan palkattiin kuntayhteistyöhenkilö. Tämä kuntien yhteistyön edistämistyö jatkui myös vuonna 2021 kuukausittain järjestettävien kuntajohtajakokouksien ja puheenjohtajaforumien muodossa.

Kansainvälisen edunvalvonnan osalta Päijät-Hämeen liitto on edelleen mukana Euroopan alueiden välisessä yhteistyöjärjestössä CPMR:ssä ja viime vuonna maakuntahallituksen uusi puheenjohtaja nimettiin uudeksi CPMR:n Itämerikomission (Transport Group) varapuheenjohtajaksi.

Päijät-Hämeen liitto on myös sopimuskumppanina Brysselissä toimivan Helsinki EU Office:ssa, joka seuraa Euroopan unionin asioita, auttaa EU-hankevalmistelijoita ja tekee kansainvälistä edunvalvontaa. Pandemian hellittäessä myös tämän toiminnan odotetaan aktivoituvan uudelleen.

Tätä kirjoitusta tehdessä uuden edunvalvontajohtajan rekrytointi on käynnissä ja olemme optimistisia sen suhteen, että edunvalvontatyö saadaan pian täysipainoisesti käyntiin.

Aloitin Päijät-Hämeen liitossa uutena maakuntajohtajana vuoden 2021 elokuussa. Pandemiatilanteesta huolimatta saimme työt hyvin käyntiin kesälomien jälkeen ja pääsin heti alkuun tutustumaan liiton henkilöstään ja maakunnan keskeisiin toimijoihin sekä vierailemaan maakunnan kunnissa ja kaupungeissa.

Liiton henkilöstö ansaitsee suuret kiitokset, sillä töitä on nyt tehty poikkeuksellisen haastavissa olosuhteissa jo kaksi vuotta. Tästä vuodesta ei tule toimintaympäristön kannalta yhtään helpompaa, mutta talkoohenkeä liitossa riittää ja asenne uudistumiseen on kohdallaan, joten luottavaisin mielin jatkamme eteenpäin.

Niina Pautola-Mol
maakuntajohtaja

Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Päijät-Hämeen liitto on kuntayhtymä, jonka muodostavat 10 jäsenkuntaa: Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, liitti Kärkölä, Lahti, Orimattila, Padasjoki ja Sysmä. Liitto on lakisääteinen ns. pakollinen kuntayhtymä, joka maankäyttö- ja rakennuslain mukaan hoitaa alueensa maakuntakaavoituksen ja alueiden kehittämislain mukaan vastaa alueensa yleisestä kehittämisestä.

Valtioneuvoston päätöksen (VM/2019/111) mukaisesti liitti siirtyi Päijät-Hämeen maakuntaan 1.1.2021.

Alueellisen pelastustoimen hallinto siirtyi liitolle vuoden 2004 alusta lukien. Liiton ylläpitämä pelastuslaitos vastaa pelastustoimilain 4 §:n mukaisten tehtävien hoitamisesta Päijät-Hämeen maakunnan alueella.

Pelastuslaitos on kirjanpidollisesti eriytetty liikelaitos, jonka tilinpäätöksen maakuntavaltuusto hyväksyy osana Päijät-Hämeen liiton tilinpäätöstä.

Liiton toiminnan ohjauksjärjestelmän tavoitteena on, että luottamuselimillä olisi todellinen mahdollisuus resursseja suuntaamalla ohjata liiton toimintaa ja sitä kautta maakunnan kehitystä kulloinkin haluamaansa suuntaan. Asteittain tarkentuvassa järjestelmässä maakuntavaltuusto päättää taloussuunnitelmassa ja -arviossa suurista linjauksista, joita maakuntahallitus tarkentaa työohjelmalla ja käyttösuunnitelma I:llä. Toimistossa käytännön toimintaa ohjaa työsuunnitelma ja käyttösuunnitelma II.

Tilivelvollisia toimielimiä ovat maakuntahallitus ja pelastuslaitoksen osalta johtokunta. Tilivelvolliseksi viranhaltijoiksi maakuntavaltuusto on kokouksessaan 2.12.2004 todennut maakuntajohtajan, kehittämisjohtajan ja hallintojohtajan sekä pelastuslaitoksen osalta pelastusjohtajan ja hallintopäällikön. Lisäksi maakuntavaltuusto totesi 3.12.2020 kokouksessaan tilivelvolliseksi aluesuunnittelujohtajan.

Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Bruttokansantuotteen (BKT) arvioidaan kasvavan 3,4 % v. 2021. Covid-19-pandemian pahentuminen vuoden 2021 lopulla lisää taloudenpitäjien epävarmuutta ja hidastaa talouskasvua tilapäisesti vuodenvaihteen ympärillä. BKT:n kasvu pysyy 3,0 prosentissa v. 2022, sillä usealla toimialalla tuotanto on edelleen pandemiaa edeltävän tason alapuolella. Talouden kasvu kuitenkin hidastuu ja BKT:n arvioidaan kasvavan 1,5 % v. 2023 ja 1,4 % v. 2024.

Ennusteessa oletetaan, että tautitilanteen heikentyminen hidastaa talouden toipumista vain hetkellisesti. Taudinkehitykseen, virusmuunnoksiin sekä rokotekattavuuteen liittyvä epävarmuus on uudelleen lisääntynyt.

Julkisen talouden alijäämä pienenee voimakkaasti vuosina 2021-2023. Alijäämä ei kuitenkaan poistu kokonaan ripeän talouskasvun aikana, sillä julkiset menot ovat rakenteellisesti tuloja suuremmat. Myös velka suhteessa bruttokansantuotteeseen laskee väliaikaisesti, kun talous elpyy ja alijäämä pienenee. Talouskasvun hidastuessa velkasuhde kääntyy uudelleen kasvuun.

Maailmantalous kasvaa 6,1 % v. 2021, kasvu tasaantuu 4,6 prosenttiin v. 2022 ja hidastuu edelleen 3,4 prosenttiin v. 2023 ja 3,0 prosenttiin v. 2024. Maailmantalouden kasvunäkymiä varjostavat pandemian pitkittyminen, tarjontaketjujen häiriöt sekä nopeasti kiihtynyt inflaatio. Pandemia on koetellut erityisesti Eurooppaa loppuvuodesta 2021. Globaalit tarjontaketjut ovat häiriintyneet erityisesti johtuen, kuten puolijohteiden saatavuuden vaikeudesta, konttiliikenteen häiriöistä sekä työvoima- ja konepuolasta satamissa.

Kuluttajahintainflaatio on kiihtynyt nopeasti maailmanlaajuisesti. Taustalla ovat mm. tarjontaketjujen häiriöt ja energian hinnan nousu. Sähkön hinta on erittäin korkealla Euroopassa mm. maa-kaasun hinnan nousun takia. Inflaatiopaineiden ennakoidaan laajasti hellittävän vuoden 2022 kuluessa, mutta riski pidempiaikaisesta inflaatiosta ja sen aiheuttamasta laajemmasta kustannuspaineesta talouksissa on kasvanut.

Maailmankauppa kasvaa 4,8 % v. 2022 ja 4,4 % v. 2023. Vuonna 2024 kauppa elpyy 4,6 prosentin kasvuun. Kasvunäkymiä heikentävät eri syistä johtuvat jakeluketjujen häiriöt sekä maailmantalouden hidastuva kasvu. Euroalueella tavarakaupan näkymät ovat vaimeammat kuin Yhdysvalloissa tai nousevissa talouksissa.

Vuonna 2021 BKT:n kasvu kiihtyy 3,4 prosenttiin. Covid-19-pandemian pahentuminen vuoden 2021 lopulla lisää taloudenpitäjien epävarmuutta ja hidastaa talouskasvua vuoden viimeisellä neljänneksellä. Korkea säästämisaste ja kuluttajien hyvä sentimentti ovat luoneet edellytykset yksityisen kulutuksen nopealle kasvulle. Yksityiset investoinnit kasvoivat jo vuoden 2021 alkupuolella, ja erityisesti asuntorakentamisen kehitys on ollut suotuisaa. Maailmantalouden vahvistuminen, elvytystoimet ja Suomen vientituotteiden kysynnän kasvu tärkeillä kauppa-alueilla nostivat sekä vientiä että tuontia.

Työllisten määrä on lisääntynyt v. 2021 merkittävästi. Työllisiä oli lokakuussa 65 000 enemmän kuin vuosi sitten ja koko alkuvuonna määrä on lisääntynyt 2,1 % vuodentakaisesta. Työllisten määrä on kuitenkin suurempi vain määrä- ja osa-aikaista työtä tekevien palkansaajien keskuudessa. Jatkuvaa kokoaikatyötä tekevien määrä on vielä viime vuotta pienempi. Tehdyn työn eli työtuntien määrä lisääntyikin vain 0,4 %.

Kuluttajahintaindeksin vuosimuutos on kiihtynyt yli 3 prosenttiin vuoden 2021 loppupuolella, vaikka vuoden 2021 inflaatio jää 2,2 prosenttiin. Hintojen nousu on suurimmalta osalta seurausta energian hinnan noususta. Nestemäisten polttoaineiden hinnat ovat edelleen korkealla ja sähkön hinnan nousu on kiihtynyt edelleen. Myös tavaroiden hintojen nousu on alkanut näkyä inflaatiota kiihdyttävänä tekijänä pitkään jatkuneen hintojen laskun jälkeen.

Julkisen talouden menojen ja tulojen välinen epätasapaino pienenee voimakkaasti v. 2021 edellisvuoden huomattavan suuresta alijäämästä. Julkista taloutta ovat vahvistaneet erityisesti talouskasvun ja työllisyyden kohenemisen tuottama riipeä veroja sosiaaliturvamaksutulojen kasvu. Lisäksi talouden taantumän väistyminen on vähentänyt elvytys- ja tukitoimien tarvetta. Toisaalta koronapandemia kuormittaa yhä esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

Kansantalouden tilinpidon mukaan paikallishallinnon rahoitusasema oli v. 2020 hieman ylijäämäinen. Paikallishallinnon rahoitusaseman yli 3 mrd. euron kohentumista v. 2020 edeltäneeseen vuoteen nähden selittävät covid-19-epidemian vuoksi kuntatalouteen kohdennetut mittavat tukitoimet, jotka ylittivät koronasta kuntataloudelle aiheutuneet kustannukset v. 2020.

Vuonna 2021 paikallishallinnon rahoitusaseman arvioidaan heikkenevän n. 550 milj. euroa alijäämäiseksi. Valtion kuntatalouteen kohdistamat covid-19-tukitoimet jatkuvat mittavina mutta pienempinä kuin v. 2020. Kulutusmenojen kasvu on kuitenkin vuoden 2021 aikana kiihtynyt, minkä on aiheuttanut mm. suojaruusteisiin ja covid-19-viruksen testaukseen käytettävien menojen kasvu, hallitusohjelman tehtävämuutokset ja kunta-alan palkankorotukset. Lisäksi epidemian aikana on kertynyt mm. palvelu- ja hoitovelkaa, joiden purkaminen on aiheuttanut ylimääräisiä menopaineita. Hallitus on sitoutunut rahoittamaan kuntien uudet ja laajenevat tehtävät täysimääräisesti sekä kompensoimaan koronavirukseen välittömästi liittyvät kustannukset kunnille. *(VM Taloudellinen katsaus, Talvi 2021)*

Päijät-Hämeessä eli Lahden seutukunnan alueella asui vuoden 2021 kesäkuun lopussa 205 928 henkilöä. Viime vuoden kesäkuusta vähennystä oli 215 henkilöä. Vuoden 2021 kesäkuun lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 14,8 % ja työttömiä työnhakijoita oli 13 690.

Elpymistoimien siivittäjä talouden toipuminen koronaviruspandemiasta ja maailman avautuminen näkyy pirteänä talouskasvuna. Tuoreen syyskuun suhdannebarometrin mukaan näyttää vihdoin siltä, että Hämeen yritykset uskovat kasvuun ja saavuttavat valtakunnallisen suhdanetason. Samanaikaisesti kuitenkin mm. edelleen pahenevat osaavan työvoiman saatavuuden ongelmat voivat muodostua talouden palautumisen esteeksi.

Lähtökohtaisesti alueen tilanne on monilla aluetalouden mittareilla edelleen haastava. Työllisyysaste on edelleen pienestä noususta huolimatta keskimääräistä matalampi. Työttömyysaste on noussut maakuntien korkeimmaksi ja maakunnan keskuskaupungin Lahden työttömyysaste (elokuussa 15,5 %) on suurten kaupunkien korkein. Painetta aluetalouteen tuo väestön maan keskiarvoa korkeampi keski-ikä.

Alkuvuoden aikana väkiluku on lievästi kasvanut. Positiivisena muutoksena kasvua on tullut kuntien välisestä nettomuutosta. Monien alueiden tapaan väestönkasvua on tullut lisäksi maahanmuutosta sisältäen myös työperäistä maahanmuuttoa. Luonnollinen väestönlisäys on edelleen miinusella. Alueella on runsaasti vapaa-ajan asukkaita. Elinvoiman näkökulmasta tämä on kilpailuetu, joka on tuonut mukanaan vireyttä enenevästi myös ympärivuotisesti. Koronakriisin myötä etä- ja monipaikkatyö on lisännyt vapaa-ajan asuntojen kysyntää, ja on merkkejä, että pääkaupunkiseudulta muutetaan alueelle.

Päijät-Hämeellä on monia vetovoimatekijöitä. Viime vuoden lopussa avattu eteläinen kehätie liittymäalueineen on jo varmistanut hankkeita. Odotukset uusille investoinneille ovat edelleen isot, ja tästä toivotaan vetoapua työpaikkaomavaraisuuden kasvattamiseksi koko talousalueella. Lahden tämän vuoden ympäristökaupunkistatus on tuonut positiivista julkisuutta ja näkyvyyttä ja edesauttaa alueen jo entisestään vahvan kiertotalouden kasvua. Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT on maakunnalle iso mahdollisuus uuteen kasvuun ja elinkeinoelämän kehittymiselle sekä alueen koulutustason nostoon. Vahvistuneeseen korkeakoulukenttään kohdistuu suuria odotuksia ja mahdollisuuksia. Vahvojen klustereiden (esim. sähköisen liikenteen klusteri/akkuklusteri, bio- ja kiertotalousklusteri, viljaklusteri) toiminta tukee yritysten kasvua, ja niiden toivotaan houkuttelevan lisää toimijoita alueelle. Koronaepidemia on muuttanut matkailijoiden arvomaailmaa tavalla, joka tukee Päijät-Hämeen matkailuprofiilia ja matkailun kasvua. *(TEM, Alueelliset kehitysnäkymät syksyllä 2021)*

Olennaiset muutokset liiton toiminnassa ja taloudessa

Liiton toiminta ja talous on raamitettu maakuntavaltuuston hyväksymässä taloussuunnitelmassa ja talousarviossa. Liiton toiminta oli pääosin talousarvion mukaista. Koronapandemian mukanaan tuomien rajoitteiden, tiukan kulukurin ja kuntien maksuosuuksien kasvun takia liiton talous kääntyi kuitenkin oletettua enemmän ylijäämäiseksi. Koronapandemian mukanaan tuomien matkustus- ja kokoontumisrajoitusten vuoksi pääsääntöisesti kaikki toiminta tapahtui etänä ja sähköisten välineiden avustuksella. Virkamatkoja ei tehty ja kokoukset pidettiin pääasiassa etäyhteyksin.

Korona siirsi myös liiton henkilökunnan etätöihin ja liitossa otettiin käyttöön uusia vuorovaikutuksen ja johtamisen käytäntöjä. Liitossa on myös varauduttu koronapandemian jälkeiseen aikaan ja on tehty päätös uusista etätöikäytännöistä.

Liiton tehtäväkentän luonteesta aiheutuen tavoitteet ovat määrärahan perusteluja, eivät juurikaan mitattavissa olevia sitovia tavoitteita. Käyttötalousoosassa maakuntavaltuusto on hyväksynyt sitovasti tehtäville toimintakulut ja toimintatuotot nettomääräisinä sekä tavoitteet määrärahan perusteluna.

Liiton maksuvalmius oli toimintavuonna hyvällä tasolla.

Tilinpäätöksen vaikutus vuoden 2022 talousarvioon ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2022 talousarvion alijäämä on 38 078 euroa. Vuoden 2022 alijäämä näyttää toteutuvan arvioidun mukaisesti. Talouden alijäämän toteutumiseen vaikuttaa kuitenkin edelleen koronapandemian mukanaan tuomat epävarmuustekijät. Mikäli koronatilanne säilyy rauhallisena alkuvuoden aikana, niin kevään aikana lienee mahdollista palata normaaleihin kokous- ja matkakäytäntöihin.

Liitossa suoritettiin riskien kartoitus osana sisäisen valvonnan ohjeiden päivitystä. Kartoituksessa arvoitiin riskien merkitystä ja esiintymistodennäköisyyttä. Arviointikohteita olivat omaisuus-, johdantamis-, suunnittelu ja tukitoiminnat. Kartoituksessa ei havaittu merkittäviä riskejä. Toiminnan suunnittelua ja seurantaa tulee kuitenkin edelleen kehittää.

Henkilöstö

Liiton vakinaisen henkilökunnan määrä on 17 henkilöä ja määräaikaisissa työsuhteissa oli vuoden lopussa 11 henkilöä. Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma tilikaudella oli 1 556 568 euroa.

Liitossa on ns. matriisiorganisaatio, jossa liiton tehtäväkenttä on jaettu neljään vastuualueeseen. Kullekin vastuualueelle on nimetty vetäjä, joka vastaa vastuualueelle kuuluvien tehtävien toteuttamisesta sekä tehtäväalueen hallinnollisista tehtävistä.

Toimintavuodelta on laadittu henkilöstötilinpäätös, joka saatetaan maakuntavaltuuston tietoon tilinpäätöksen tausta-aineistona.

Toimiston henkilökunta on esitetty toimintakertomuksen liitteenä.

Selonteko liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta

Maakuntahallitus toteaa, että liiton toiminnan luonne huomioon ottaen sisäinen valvonta ja riskienhallinta maakunnan liitossa on järjestetty asianmukaisella ja riittävällä tavalla.

Maakuntahallitus perustaa kantansa seuraaviin seikkoihin:

Liiton lakisääteiset tehtävät on suoritettu ao. lakeja ja säädöksiä noudattaen. Liiton säännöt ja ohjeet ovat pääosin ajan tasalla.

Sisäisen valvonnan osalta ei ole havaittu puutteita kuluneella tilikaudella.

Johtoryhmän jäsenet ovat tehtäväalueensa osalta raportoineet maakuntajohtajalle sisäisen valvontansa järjestämisestä. Maakuntajohtaja on raportoinut tammikuun maakuntahallituksen kokouksessa liiton sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta toteuttiin riittävällä tavalla järjestetyksi.

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta esitetään pääsääntöisesti toimintakertomuksessa ja talousarvion toteutumisvertailussa.

Osana riskienhallintaa liiton vakuutukset ovat ajan tasalla ja riittävän kattavat. Liitto käytti vuonna 2021 vahinkojen varalta vakuutusmaksuihin 7 715 euroa.

Pätevää henkilöstöä on ollut riittävästi saatavilla. Henkilöiden koulutusta on tuettu työaikajärjestelyillä.

Tietoturvariskien varalta liitolla on henkilökuntaa varten maakuntahallituksen kirjallinen ohjeistus. Liitolla on ajantasaiset palomuurit ja virustorjunnat.

Liiton sopimusten voimassaoloa ja sopimusehtoja seurataan. Eriyinen huomio sopimusehtoihin kohdistuu maksettaessa sopimukseen perustuvia laskuja.

Liitolla ei ole päätoimista sisäistä tarkastajaa vaan tehtävä on hoidettu sisäisin tehtäväjärjestelyin. Sisäisen tarkastuksen laajuus on suhteutettu liiton toiminnan laajuuteen ja sen pääpaino on ollut EU-varojen hallinnoinnin ja maksatusten tarkastuksessa. EU-hankkeissa tehdään hanke- ja toteutajakohertainen riskiarviointi jokaisen rahoitettavan hankkeen osalta.

Talousarvion toteutuminen

Maakuntavaltuuston hyväksymän talousarvion mukaiset toimintatuotot olivat 2 681 597 euroa ja toimintakulut 2 613 120 euroa eli toimintakate oli 68 477 euroa ylijäämäinen. Poistojen jälkeen talousarvio oli 13 427 euroa ylijäämäinen.

Toimintatuottoja kertyi 3 053 791 euroa eli 372 194 euroa arvioitua enemmän. Toimintakulut olivat yhteensä 2 903 382 euroa, joten kuluja toteutui 290 262 euroa arvioitua enemmän. Rahoitustuotot olivat 12 000 euroa ja rahoituskulut 1 171 euroa.

Suunnitelmanmukaisia poistoja oli 17 139 euroa. Näin ollen ylijäämää muodostui 144 099 euroa, mikä on 130 672 euroa arvioitua enemmän. Liitolla on aikaisemmilta vuosilta ylijäämää 634 301 euroa.

Em. lukuihin sisältyy projektien osuutta 819 320 euroa. Näistä suurimmat ovat Liikennejärjestelmätyö 128 593 euroa, Lahden yliopistokampus 100 000 euroa, Next2Met -hanke 95 085 euroa, Kuntayhteistyöhanke 79 527 euroa ja Canemure -hanke 78 333 euroa. Projektien ja kuntayhteistyön tehtäväalueen toimintakate oli -11 232 euroa.

Maakuntavaltuusto on hyväksyessään talousarvion antanut maakuntahallitukselle oikeuden ottaa liiton hallinnoitavaksi talousarviovuonna mahdollisesti käynnistyviä projekteja, joita ei ole huomioitu talousarviossa ja joiden rahoitukseen ei käytetä jäsenkuntien maksuosuuksia.

Merkittävimmät poikkeamat talousarvioon

Luottamushenkilöhallinto

Luottamushenkilöhallinnon tuotot talousarviossa olivat 152 000 euroa ja toteutuma 155 650 euroa eli toteutumisaste oli 102,4 %. Tuottopuoli muodostuu jäsenkuntien maksuosuuksista ja EU:n teknisestä tuesta. Tuet ja avustukset ylittivät 3 530 euroa.

Luottamushenkilöhallinnon kulut talousarviossa olivat 152 000 euroa ja toteutuma 126 062 euroa eli käyttöaste oli 82,9 %. Henkilöstökulut ylittivät 15 483 euroa ja palvelujen ostot alittuivat 32 613 euroa ja muut toimintakulut 8 795 euroa.

Varsinainen toiminta

Varsinaisen toiminnan tuotot talousarviossa olivat 2 045 815 euroa ja toteutuma 2 090 051 euroa eli toteutumisaste oli 102,2 %. Pääosa tuotoista muodostui jäsenkuntien maksuosuuksista

2 013 305 euroa, teknisestä tuesta 16 996 euroa ja litin kunnan liittymiskorvauksista 30 747 euroa.

Varsinaisen toiminnan kulut talousarviossa olivat 1 941 000 euroa ja toteutuma 1 958 000 euroa eli käyttöaste oli 100,9 %. Palveluiden ostoihin varattu määräraha ylittyi 33 906 euroa ja muut toimintakulut alittuivat 23 448 euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuottoja kertyi 12 000 euroa. Rahoituskulut olivat 1 171 euroa.

Jäsenkuntien maksosuudet

Jäsenkunnilta kerättiin maksuosuuksina se määrä, joka talousarvion mukaan muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen suorittamiseen. Näin ollen talousarviossa vahvistettu maksuosuus on liiton lopullista tuloa, joka ei mahdollista jälkikäteisperintää eikä palautusta.

Jäsenkunnilta kerättiin maksuosuuksia 2 186 815 euroa. Maksuosuuksia kerättiin kolme prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna.

Jäsenkuntien keskinäinen maksuvelvollisuus määräytyy asukaslukujen suhteessa. Jäsenkuntien maksosuudet on esitetty tilinpäätöksen liitetietona.

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut 2021 (sisältää pelastuslaitoksen)

	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	29 278	27 419
Toimintakulut	-29 754	-25 897
Toimintakate	477	1 522
Rahoitustuotot ja -kulut	23	30
Korkotuotot	0	15
Muut rahoitustuotot	29	17
Korkokulut	-5	-1
Muut rahoituskulut	-1	0
Vuosikate	-453	1 552
Poistot ja arvonalentumiset	-788	-841
Tilikauden tulos	-1 241	711
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 241	711
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut %	98,4	105,9
Vuosikate/Poistot, %	-57,5	184,5

Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 2021 (sisältää pelastuslaitoksen)

	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-453	1 552
Tulorahoituksen korjaukset	1 592	-208
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 1 174	-891
Rahoitusosuudet investointeihin	118	85
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot	37	218
Toiminnan ja investointien rahavirta	120	755
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	-53
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	-143	-86
Korottomien velkojen muutos	601	-605
Rahoituksen rahavirta	458	-744
Rahavarojen muutos	578	11
Rahavarat 31.12.	3 858	3 281
Rahavarat 1.1.	3 281	3 270
	578	11
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	1 860	1 951
Investointien tulorahoitus %	-42,9	192,4
Laskennallinen lainanhoitokate	-85,1	1 256,8
Kassan riittävyys pv	46	45

Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut 2021 (sisältää pelastuslaitoksen)

	2021	2020		2021	2020
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT	3 897	3 635	A OMA PÄÄOMA	3 122	4 364
I Aineettomat hyödykkeet	10	27	I Peruspääoma	214	214
Muut pitkävaikutteiset menot	10	27	IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	4 150	3 439
			V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 241	711
II Aineelliset hyödykkeet	3 363	3 084	PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	2	0	Muut pakolliset varaukset	1 623	0
Koneet ja kalusto	3 361	3 080	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 416	1 179
Ennakkomaksut ja keskener.hank.	0	4	Valtion toimeksiannot	2 416	1 179
III Sijoitukset	524	524	E VIERAS PÄÄOMA	4 203	3 603
Osakkeet ja osuudet	524	524			
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2 416	1 179			
Valtion toimeksiannot	2 416	1 179			
			II Lyhytaikainen	4 203	3 603
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 052	4 331	Ostovelat	664	603
II Saamiset	1 194	1 051	Muut velat	361	329
Lyhytaikaiset saamiset	1 194	1 051	Siirtovelat	3 178	2 671
Myyntisaamiset	163	286			
Muut saamiset	783	641	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	11 365	9 145
Siirtosaamiset	247	124			
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	1 658	881			
Sijoitukset raham.instrumentteihin	545	545			
Joukkovelkakirjasaamiset	113	336			
Muut arvopaperit	1 000	0			
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 201	2 400			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	11 365	9 145			
			TASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2020
			Omavaraisuusaste %	27,5	47,7
			Suhteellinen velkaantuneisuus %	14,4	13,1
			Kertynyt yli-/alijäämä 1 000 €	2 908	4 150
			Lainakanta 31.12. 1 000 €	0	0
			Lainat ja vuokravastuut 31.12.	0	6 257
			Lainasaamiset 31.12. 1 000 €	0	0

Päijät-Hämeen liiton kokonaistulot ja –menot 2021 (sisältää pelastuslaitoksen)

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	29 278	Toimintakulut	29 754
Korkotuotot	0	Korkokulut	5
Muut rahoitustuotot	29	Muut rahoituskulut	1
Tulorahoituksen korjauserät			
- Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusvoitot	-31		
- Pakolliset varaukset	1 623		
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	118	Investointimenot	1 174
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	37		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Antolainasaamisten lisäykset	0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman lisäykset	0	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
		Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	31 055	Kokonaismenot yhteensä	30 935

Maakuntahallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain mukaan maakuntahallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Maakuntahallitus esittää, että liiton vuoden 2021 tilikauden tuloksen alijäämä 1 241 386,87, joka koostuu liiton 144 098,53 euron ylijäämästä ja pelastuslaitoksen 1 385 485,40 euron alijäämästä, kirjataan taseen yli-/alijäämätilille. Edellisten tilikausien ylijäämiä on liitolla yhteensä 4 149 720,71 € euroa. Pelastuslaitoksen tilikauden tuloksen alijäämä 1 385 485,40 euroa kirjataan voitto- ja tappiutilille.

TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 2021

Luottamushenkilöhallinto

Maakuntavaltuusto

Maakuntavaltuuston kokouksia pidettiin toimintavuonna neljä ja niissä käsiteltiin yhteensä 45 asiaa.

Kokouksessa 28.1.2021 hyväksyttiin Päijät-Hämeen jätteenkäsittelyalueen maakuntakaava.

Kokouksessa 21.6.2021 maakuntavaltuusto päätti muun muassa seuraavaa:

- hyväksyi vuoden 2020 tilinpäätöksen
- asetti pelastuslaitoksen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2022
- valittiin toistaiseksi voimassa olevaan maakuntajohtajan virkasuhteeseen Niina Pautola-Mol
- hyväksyi Lahden seudun ja valtion välisen lahden kaupunkiseudun MAL-sopimuksen 2021–2031

Kokouksessa 11.10.2021 maakuntavaltuusto päätti muun muassa seuraavaa:

- valitsi valtuuston puheenjohtajiston
- valitsi maakuntahallituksen ja tarkastuslautakunnan

Kokouksessa 3.12.2021 maakuntavaltuusto päätti muun muassa seuraavaa:

- hyväksyi toiminta- ja taloussuunnitelman 2022–2024 ja talousarvion 2022
- hyväksyi Päijät-Hämeen maakuntastrategian 2022–2025

Toimintavuonna järjestettiin kolme maakuntavaltuuston poliittisten ryhmien puheenjohtajien neuvottelua, joissa käsiteltiin maakuntavaltuuston kokouksiin tulevia asioita.

Maakuntahallitus

Maakuntahallitus kokoontui toimintavuoden aikana 12 kertaa ja käsitteli yhteensä 239 asiaa.

Maakuntahallitus on valmistellut kaikki maakuntavaltuuston käsittelemät asiat.

Lukumääräisesti suurin osa maakuntahallituksen päätöksistä on EU- ja maakunnan kehittämisasiäpäätöksiä sekä aluesuunnittelua ja koskevia lausuntoja.

Tarkastuslautakunta

Lautakunta kokoontui toimintavuoden aikana kuusi kertaa.

Tarkastuslautakunta on laatinut oman toimintasuunnitelmansa, jonka pohjalta se on työskennellyt. Maakuntavaltuustolle antamassaan arviointikertomuksessa lautakunta arvioi, miten maakuntavaltuuston asettamat toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet.

Varsinainen toiminta

Vastualueet

Hallinto- ja tukipalvelut	Aluesuunnittelu ja tutkimus	Aluekehitys ja edunvalvonta
Liiton luottamushenkilö-, yleis-, talous- ja henkilöstöhallinnon tehtävistä vastaaminen.	Maakuntakaavan laatiminen, ajan tasalla pito ja kehittäminen sekä toteuttamisen edistäminen.	Maakunnan pitkän tähtäimen kehittämissuunnitelmien ja tavoitteiden valmistelu (ml. maakuntasuunnitelma ja -ohjelma).
Kuntayhteistyön tuki sekä vaikuttava viestintä.	Maakunnan tilan ja kehityksen seuranta.	Valtuustokauden strategisten tavoitteiden valmistelu.
	Liikennejärjestelmäsuunnitelman laatiminen, ajan tasalla pito ja edistäminen jatkuvan liikennejärjestelmätyn sekä sidosryhmätöskentelyn ja edunvalvonnan keinoin.	Yleinen maakunnan kehittäminen. Maakuntien välinen yhteistyö.
	Lahden kaupunkiseudun maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) sopimustyö yhdessä kuntien ja valtion kanssa.	Kansallinen ja kansainvälinen edun valvonta valituissa painopisteissä.
	Maakuntien välinen yhteistyö.	Euroopan rakennerahasto-ohjelman alueellinen toimeenpääntö.

Strategiset linjaukset

Alueen vetovoiman lisääminen

Tavoitteena nostaa maakunnan vetovoimaa ja synnyttää positiivista kierrettä: kasvavaa asukasluokaa, palvelujen kysyntää, yritysten elinvoimaa ja matkailijoiden volyyymiä.

Toiminnalliset tavoitteet 2021–2023:

2021: Vetovoimatyön jatkaminen.

2022–2023: Uuden strategian mukaisesti

Toimenpiteet 2021:

Uuden ohjelmakauden käynnistäminen ja rakennerahastotoiminta, rakennemallityö ja aktiivinen edunvalvonta.

Mittarit:

Hanketoiminta edistää vetovoimaa. Rakennemalli turvaa kehittymisen. Edunvalvonnalla lisää varoja maakunnalle.

Toteutuminen:

Rahoitettu useita vetovoimaan keskittyviä hankkeita.

AKKE-hankkeita oli käynnissä 29 kappaletta ja niihin myönnetty tuen arvo oli yli 2,1 M€.

Päijät-Hämeen liiton EAKR-hankkeita oli käynnissä vuoden 2021 aikana 47 kappaletta. Koko ohjelmakaudella on myönnetty rahoitusta noin 20 M€ (81 maakunnallista, 14 ylimaakunnallista). Vuonna 2021 liiton EU-rahoitusta sai 18 uutta hanketta, joista 16 REACT-EU-hankkeita. Rahoitusta jaettiin v. 2021 uusille hankkeille noin 2,8 M€. Vetovoimaa on kehittänyt esimerkiksi LADECin Next Step Lahti Region –hanke.

Päijät-Hämeen asukasluku oli vuoden 2021 lopussa noin 205 300 asukasta ja on edelleen vähenevässä. Nettomuutto maakuntaan ei ollut riittävän suurta syntyvyyden lisäksi pitämään väestömäärä kasvulla kuolleiden määrän olleessa kasvu-uralla.

Vuosi 2021 onnistui maakunnan kotimaan matkailussa paremmin kuin vuosi 2020 oli sujunut. Kotimaan matkailijoiden yöpymiset saatiin kasvuun ja kehittämisessä on ollut mukana hankerahoitusta.

Rakennusvarojen jakaminen maakunnalle tapahtui poliittisin perustein. Päijät-Hämeen tuleva EAKR-rahoitusmäärä laski verrattuna aikaisempaan ohjelmakauteen, mutta Hämeen ELY-keskuksen käytettävissä oleva ESR-rahoitus kasvoi. Käynnistettiin useita AKKE-hankkeita, jotta valmistautuminen kansainvälisiin hakuihin ja hakeminen kestävän kasvun kansallisessa rahoituksessa (RRF) onnistuisi valituissa teemoissa. RRF-hakua ei ollut vielä vuoden 2021 aikana merkittävästi auki ja toteutuma ei merkittävästi syntynyt vuoden 2021 aikana. Scanian lopettamisen takia maakuntaan saatiin äkillisen rakennemuutoksen rahoitusta ja matkailuteemaan teemaverkostorahoitusta, kuten myös liikunta- ja seutukaupunkihankkeisiin.

Jalostusarvon nostaminen kauttaaltaan

Tavoitteena on maakunnan elinkeinorakenteen monipuolisuuden tunnistaminen ja perinteisten taloudellisten kivijalkojen sekä yritysmaailman hiljaisten menestyjien kehittäminen erilaisin kehittämistoimin, keskittyen arvontuottamiseen.

Toiminnalliset tavoitteet 2021–2023:

2021: Älykkään erikoistumisen strategiassa huomioidaan elinkeinopohja ja sen kehittämistarpeet.

2022–2023: Uuden strategian mukaisesti

Toimenpiteet 2021:

Älykkään erikoistumisen strategia uudistetaan.

Mittarit:

Älykkään erikoistumisen strategia (ÄES) uudistettiin osana uutta maakuntastrategiaa.

Toteutuminen:

Uusitut ÄES-kärjet hyväksyttiin maakuntavaltuustossa osana maakuntastrategian uudistamista. Media ja sidosryhmät huomioivat uusien kärkien osuvuuden positiivisesti maakunnan ja keskustaajaman Lahden elinkeinoelämään sopiviksi. Kärkien kansainvälistymistä vietiin eteenpäin ja hakemusvalmisteluja kansainvälisiin hakuihin tuettiin AKKE-rahoituksella. Jalostusarvon nostamista on edistänyt esimerkiksi LADECin Kiertokuja-hanke.

Uusien kasvualojen kokeileminen

Tavoitteena on uusien kasvuyritysten tavoittelu ja uudenlaisten, piileviin kuluttajatarpeisiin vastaavien (digitaalisten) palvelujen, luonnonvaroihin perustuvien tuoteinnovaatioiden ja ennaltaehkäisevän hyvinvoinnin palveluiden kokeilu ja vakiinnuttaminen.

Toiminnalliset tavoitteet 2021–2023:

Uuden ohjelmakauden ja REACT-haun suuntaaminen uudistaviin toimiin.

Toimenpiteet 2021:

Saadut lisävarat suunnittiin tarkennetusti kärkien, elvytyksen ja koronatoimien mukaisesti.

Mittarit:

Rahoitettu kasvuhankkeita.

Toteutuminen:

REACT-haku suunnattiin korjaaviin kasvutoimiin. Esimerkkinä uudesta avauksesta on LABin Kohti elämyksellisempää digitaalista etätapahtumatuotantoa -hanke. Päivityksiä tehtiin ilmasto-, muotoilu-, kiertotalouden ja liikunta/elämykset tiekarttoihin. Digitukihanke toteutettiin ja teemasta johdettu ESR-hanke luotiin vuodelle 2022. Uusi ohjelmakausi toteuttaa uutta strategiaa ja älykkään erikoistumisen kärkiä. Uuden ohjelmakauden ensimmäinen hakukierros siirtyi vuodelta 2021 vuodelle 2022.

Toiminnalliset tavoitteet

Hallinto ja tukipalvelut

Toiminnalliset tavoitteet 2021–2023	Toimenpiteet 2021	Mittarit	Toteutuminen
Sääntöjen ja ohjeiden päivittäminen.	Päivitetään arkistosääntö ja matkustusohjeet.	Tehty.	Ei tehty.
Asianhallinnan kehittämisen, sähköisen arkistoinnin suunnittelun aloittaminen ja varautuminen tiedonhallintalain mukaisiin velvoitteisiin.	Toiminnan ohjaussuunnitelman päivitys (TOS), sähköisen arkistoinnin suunnittelu ja toteuttaminen ja tiedonhallintamallin tekeminen.	Tehty.	Päivitetty TOS, suoritettu sähköisen arkistoinnin suunnittelua ja tehty tiedonhallintamalli.
Nopea ja positiivinen viestintä. Päijät-Häme tunnetaan uusien ratkaisujen ja tekijöiden sekä vetovoimaisen miljöönsä maakuntana.	<p>Viestintä tukee johtamista ja liiton toimintaa. Painopisteenä on viestinnän suunnitelmallisuus. Somekanavien aktiivisuutta lisätään ja seuraajien määrää kasvatetaan.</p> <p>Liiton ja median sekä liiton ja kuntien viestijöiden välinen yhteistyö vakiinnutetaan.</p> <p>Verkkosivusto, esitykset ja asiakirjat saatetaan saavutettaviksi.</p> <p>Maakuntajuhla järjestetään.</p>	<p>Verkkosivuston vierailijat keskimäärin xx/kk. Twitterseuraajia 1400. Facebook seuraajia 600.</p> <p>Teemoittaisia mediatapaamisia 4/v.</p> <p>Kuntien viestintäverkosto toiminnassa.</p> <p>Liiton viestintätiimi koontuu säännöllisesti.</p> <p>Viestintäkoulutus järjestetty.</p> <p>Verkkosivut ja asiakirjat ovat saavutettavia.</p>	<p>Verkkosivuston vierailijoita keskimäärin 2814/kk. Twitterseuraajia 1159. Facebook seuraajia 641.</p> <p>Teemoittaisia mediatapaamisia oli yksi.</p> <p>Kuntien viestintäverkoston toiminta käynnistyi.</p> <p>Liiton viestintätiimi koontui tarvittaessa.</p> <p>Viestintäkoulutusta järjestettiin koko henkilökunnalle ja osallistuttiin KL:n viestintäkoulutukseen.</p> <p>Verkkosivut ja asiakirjat ovat pääosin saavutettavia.</p>

Aluesuunnittelu ja tutkimus

Toiminnalliset tavoitteet 2021–2023	Toimenpiteet 2021	Mittarit	Toteutuminen
Kiertotaloutta palvelevan jätteenkäsittelyalueen vaihekaavan hyväksyminen	vaihemaakuntakaavan materiaali viimeistellään hyväksymiskäsittelyä varten listalle	maakuntahallitus on hyväksynyt vastineet ja tehnyt esityksen maakuntavaltuustolle kaavan hyväksymisestä maakuntavaltuusto on hyväksynyt vaihekaavan	Toteutunut, vaihemaakuntakaava on hyväksytty ja kuulutettu voimaan tulleeeksi. Hallinto-oikeudessa on kolme valitusta, joihin odotetaan ratkaisua keväällä.
Rakennemallin laatiminen	kootaan sidosryhmät työtä varten käynnistetään rakennemalli tavoitteen asettelulla kuntien, Hämeen ja Uudenmaan ELY-keskusten kanssa laaditaan tarvittavia selvityksiä työn tueksi tehdään laajaa sidosyhteistyötä ja luodaan vaihtoehtoisia malleja arviointia varten arvioidaan vaihtoehtoiset rakennemallit	vaihtoehtoiset rakennemallit vaihtoehtoisten rakennemallien arviointi	Toteutunut lukuun ottamatta vaihtoehtoisten rakennemallien ja kaupunkiseutusunnitelmien arviointia. Siirtyneet vaalit ja rakennemallityön jakaminen kahteen erilliseen suunnitelmaan ovat viivästäneet työn laatimista hieman. Vaihtoehtoisten luonnosten laatiminen on käynnistynyt ja nähtävilläolo voitaneen järjestää keväällä 2022.
Uuden kokonismaakuntakaavan käynnistäminen	jatketaan ajantasaisuuden arviointiin liittyvien asioiden kirjaamista seurataan MRL:n uudistusta ja sen pohjalta valmistellaan kaavatyötä rakennemallityö tuottaa aineistoa kokonismaakuntakaavan laatimisen tueksi	maakuntakaavan ajantasaisuuden arvioinnin aineisto on päivitetty	Voimassa olevan maakuntakaavan ajantasaisuuden arviointia on tehty. Rakennemalli ja kaupunkiseutusunnitelma pohjustavat uuden kokonismaakuntakaavan laatimista.

<p>Jatkuva liikennejärjestelmä työ</p>	<p>toteutetaan päivitetyn liikennejärjestelmäsuunnitelman toimenpiteitä</p> <p>laaditaan pyöräilyn pääverkon selvitys ja kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma</p> <p>laaditaan selvitys kestävästä matkaketjuista</p> <p>otetaan käyttöön liikennemallin uudempi versio</p>	<p>hankkeet on tehty valmiiksi</p> <p>ljs:n toimenpidelutelon seuranta on ajan tasalla</p>	<p>pyöräilyn pääverkon selvitys on käynnissä</p> <p>liikennemallin päivitys on käynnissä</p> <p>kestävät matkaketjut valmistuu helmikuussa 2022</p> <p>kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmaa varten on haettu rahoitusta Traficomilta</p>
<p>Jatkuva maakunnan tilan ja kehityksen seuranta</p>	<p>laaditaan rakennemallityötä palvelevat maakunnan toiminnallisen aluerakenteen kehityskuvat kartalle</p> <p>karttojen pohjalta kootaan tiiviit katsaukset maakuntahallitukselle ja -valtuustolle</p>	<p>toimitettu katsaukset maakunta- hallitukselle ja -valtuustolle julkaistu karttakuvat ja katsaukset liiton verkkosivulla</p>	<p>yrittäjätilastokatsaus tehty</p> <p>rakennemalli ja kaupunkiseutusuunnitelmaa varten on koottu nykytilatietoa karttoina ja kuvauksina Online-palveluun</p> <p>hankittu väestömuutoksen kuukausitilastot jäsenkuntien käyttöön</p>
<p>Lahden kaupunkiseudun MAL-sopimustyö</p>	<p>osallistutaan Lahden kaupungin vetämään MAL-sopimustyöhön</p> <p>tarjoudutaan huolehtimaan MAL-työn edellyttämä seuranta paikkatietopohjaisesti</p>	<p>rakennemallityön työohjelma on hyväksytty ja sopimukset resursoinnista on tehty</p>	<p>MAL-työn seuranta varten on laadittu paikkatietopohjainen palvelu.</p>
<p>Kuntien alueiden käytön muu edistäminen</p>	<p>annetaan lausunnot kuntien kaavoista ja muiden viranomaisten suunnitelmista</p> <p>osallistutaan viranomaisneuvotteluihin ja ELY:n kehittämiskeskusteluihin kuntien kanssa</p>	<p>lausunnot on käsitelty määräajassa</p>	<p>Toteutunut, lausuntopyyntöihin on vastattu ja osallistuttu kuntien kehittämiskeskusteluihin.</p>

Aluekehitys ja edunvalvonta

Toiminnalliset tavoitteet 2021–2023	Toimenpiteet 2021	Mittarit	Toteutuminen
Uuden ohjelmakauden käynnistäminen ja rakennerahastotoiminta	REACT-haku alkuvuodesta, EAKR- haku loppuvuodesta.	Haut toteutettu.	REACT-haku on toteutettu. Uuden ohjelmakauden EAKR-haku on siirtynyt vuodelle 2022 ministeriön alustateknisistä syistä.
Älykkään erikoistumisen strategiassa huomioidaan elinkeinopohja ja sen kehittämistarpeet.	Älykkään erikoistumisen strategia uudistetaan.	Laadittu uusi ÄES-strategia.	Vuoden 2021 aikana laadittiin uudet älykkään erikoistumisen kärjet.
Uuden ohjelmakauden ja REACT-haun suuntaaminen uudistaviin toimiin.	Molemmat haut suunnattu strategian, tarkennetun ÄES:n ja koronatoimien mukaisesti.	Rahoitettu kasvuhankkeita.	REACT-haku toteutettiin ja kaikki resurssit sidottiin hankkeisiin.

Uusi edunvalvonnan ja kuntayhteistyön vastuualue perustettiin huhtikuussa. Uuden vastuualueen työ painottui vuoden 2021 aikana sisäisen ja ulkoisen viestinnän, kuntayhteistyön, hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) ja kansainvälisen toiminnan toimenpiteisiin ja toteuttamiseen.

Talousarvion toteutumisvertailu

Käyttötalous

Luottamushenkilöhallinto 2021 (ei sisällä pelastuslaitosta)

	TA 2021	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	150 000	150 121	-121	100,1
Tuet ja avustukset	2 000	5 530	-3 530	276,5
Toimintatuotot yhteensä	152 000	155 650	-3 650	102,4
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-75 000	-90 759	15 759	121,0
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-3 700	-3 633	-67	98,2
Muut henkilösivukulut	-550	-341	-209	62,0
Henkilösivukulut	-4 250	-3 974	-276	93,5
Henkilöstökulut	-79 250	-94 733	15 483	119,5
Palveluiden ostot	-55 000	-22 387	-32 613	40,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 000	-2 987	-13	99,6
Muut toimintakulut	-14 750	-5 955	-8 795	40,4
Toimintakulut yhteensä	-152 000	-126 062	-25 938	82,9
TOIMINTAKATE	0	29 589	-29 589	
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	29 589	-29 589	

Varsinainen toiminta 2021 (ei sisällä pelastuslaitosta)

	TA 2021	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 036 815	2 013 305	23 510	98,8
Tuet ja avustukset	5 000	32 610	-27 610	652,2
Muut toimintatuotot	4 000	44 137	-40 137	
Toimintatuotot yhteensä	2 045 815	2 090 051	-44 236	102,2
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 092 000	-1 098 077	6 077	100,6
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-232 000	-255 869	23 869	110,3
Muut henkilösivukulut	-56 000	-41 463	-14 537	74,0
Henkilösivukulut	-288 000	-297 332	9 332	103,2
Henkilöstökulut	-1 380 000	-1 395 408	15 408	101,1
Palveluiden ostot	-389 000	-422 906	33 906	108,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-34 000	-25 133	-8 867	73,9
Muut toimintakulut	-138 000	-114 552	-23 448	83,0
Toimintakulut yhteensä	-1 941 000	-1 958 000	17 000	100,9
TOIMINTAKATE	104 815	132 051	-27 236	126,0
Poistot ja arvonalentumiset	-55 000	-17 139	-37 861	31,2
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	49 815	114 912	-65 097	230,7

Kuntayhteistyö ja projektit 2021 (ei sisällä pelastuslaitosta)

	TA 2021	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	185 000	292 190	-107 190	157,9
Tuet ja avustukset	298 782	501 406	-202 624	167,8
Muut toimintatuotot	0	14 492	-14 492	
Toimintatuotot yhteensä	483 782	808 089	-324 307	167,0
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-294 736	-444 108	149 372	150,7
Palveluiden ostot	-213 584	-364 486	150 902	170,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 800	-9 056	-2 744	76,7
Muut toimintakulut	0	-1 671	1 671	
Toimintakulut yhteensä	-520 120	-819 320	299 200	157,5
TOIMINTAKATE	-36 338	-11 232	-25 106	30,9
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-36 338	-11 232	-25 106	30,9

Tuloslaskelma 2021 (ei sisällä pelastuslaitosta)

	TA 2021	Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 186 815	2 455 616,08	-268 801	112,3
Tuet ja avustukset	490 782	539 545,26	-48 763	109,9
Muut toimintatuotot	4 000	58 629,43	-54 629	1 465,7
Toimintatuotot yhteensä	2 681 597	3 053 790,77	-372 194	113,9
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 461 736	-1 556 568,39	94 832	106,5
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-235 700	-321 877,80	86 178	136,6
Muut henkilösivukulut	-56 550	-55 803,38	-747	98,7
Henkilösivukulut	-292 250	-377 681,18	85 431	129,2
Henkilöstökulut	-1 753 986	-1 934 249,57	180 264	110,3
Palvelujen ostot	-657 584	-809 778,42	152 194	123,1
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-48 800	-37 176,11	-11 624	76,2
Muut toimintakulut	-152 750	-122 178,06	-30 572	80,0
Toimintakulut yhteensä	-2 613 120	-2 903 382,16	290 262	111,1
TOIMINTAKATE	68 477	150 408,61	-81 932	219,6
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	450	0,00	450	0,0
Muut rahoitustuotot	0	12 000,00	-12 000	
Korkokulut	-500	-1 008,80	509	201,8
Muut rahoituskulut	0	-162,09	162	
Rahoitustuotot- ja kulut	-50	10 829,11	-10 879	-21 658,2
VUOSIKATE	68 427	161 237,72	-92 811	235,6
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-55 000	-17 139,19	-37 861	31,2
TILIKAUDEN TULOS	13 427	144 098,53	-130 672	1 073,2
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	13 427	144 098,53	-130 672	1 073,2
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
		2021	2020	
Toimintatuotot/toimintakulut %		105,2	106,3	
Vuosikate/Poistot, %		940,8	312,4	

Rahoituslaskelma 2021 (ei sisällä pelastuslaitosta)

	TA 2021	Toteutuma
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	68 427,00	161 237,72
Toiminnan ja investointien rahavirta	68 427,00	161 237,72
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos	0	-153 662,64
Korottomien velkojen muutos	0	227 891,23
Rahoituksen rahavirta	0	74 228,59
Rahavarojen muutos	68 427,00	235 466,31
Rahavarat 31.12.	-	689 979,13
Rahavarat 1.1.	-	454 512,82
	-	235 466,31
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	399	353
Kassan riittävyys pv	87	66

Tase 2021 (ei sisällä pelastuslaitosta)

VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	31.12.2021	31.12.2020
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	9 630,06	26 769,25
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	9 630,06	26 769,25
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	524 058,84	524 058,84
Sijoitukset yhteensä	524 058,84	524 058,84
Pysyvät vastaavat yhteensä	533 688,90	550 828,09
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiannot	2 415 691,21	1 179 042,93
Toimeksiantojen varat yhteensä	2 415 691,21	1 179 042,93
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	101 457,71	24 799,16
Muut saamiset	400 373,55	322 340,12
Siirtosaamiset	50,70	1 228,77
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	501 881,96	348 368,05
Rahat ja pankkisaamiset	689 979,13	454 512,82
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	1 191 861,09	802 880,87
Vastaavaa yhteensä	4 141 241,20	2 532 751,89

Tase 2021 (ei sisällä pelastuslaitosta)

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	213 855,20	213 855,20
Edellisen tilikausien yli-/alijäämä	634 300,94	518 167,50
Tilikauden yli-/alijäämä	144 098,53	116 133,44
Oma pääoma yhteensä	992 254,67	848 156,14
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	2 415 691,21	1 179 042,93
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	2 415 691,21	1 179 042,93
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	112 000,96	36 756,77
Muut velat	46 594,88	41 146,17
Siirtovelat	574 699,48	427 649,88
Lyhytaikainen vieras pääoma yht.	733 295,32	505 552,82
Vieras pääoma yhteensä	733 295,32	505 552,82
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 141 241,20	2 532 751,89

TASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	24,0	33,5
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	24,0	19,4
Kertynyt yli/alijäämä, 1 000 €	778	634
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	0	15

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma 2021 (sisältää pelastuslaitoksen)

	2021	2020
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	28 443 195,98	26 443 868,10
Tuet ja avustukset	682 597,58	712 435,11
Muut toimintatuotot	151 870,72	262 922,25
Toimintatuotot yhteensä	29 277 664,28	27 419 225,46
TOIMINTAKULUT		
HENKILÖSTÖKULUT		
Palkat ja palkkiot	-16 613 881,09	-14 058 261,04
HENKILÖSIVUKULUT		
Eläkekulut	-2 584 180,93	-2 412 010,80
Muut henkilösivukulut	-642 642,10	-561 863,74
Henkilösivukulut	-3 226 823,03	-2 973 874,54
HENKILÖSTÖKULUT	-19 840 704,12	-17 032 135,58
PALVELUJEN OSTOT	-3 391 769,89	-2 793 919,72
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-1 285 691,32	-1 175 869,46
AVUSTUKSET	-12 536,93	-1 040,00
MUUT TOIMINTAKULUT	-5 223 495,02	-4 894 382,16
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-29 754 197,28	-25 897 346,92
TOIMINTAKATE	-476 533,00	1 521 878,54
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Korkotuotot	0,00	14 749,50
Muut rahoitustuotot	29 119,02	17 021,81
Korkokulut	-5 268,01	-1 235,80
Muut rahoituskulut	-669,64	-440,97
RAHOITUSTUOTOT- JA KULUT	23 181,37	30 094,54
VUOSIKATE	-453 351,63	1 551 973,08
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	-788 035,24	-840 990,61
TILIKAUDEN TULOS	-1 241 386,87	710 982,47
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 241 386,87	710 982,47

Rahoituslaskelma 2021 (sisältää pelastuslaitoksen)

	2021	2020
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	-453 351,63	1 551 973,08
Tulorahoituksen korjaukset	1 592 443,24	-208 305,92
TOIMINNAN RAHAVIRTA	1 139 091,61	1 343 667,16
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investointimenot	-1 174 429,83	-891 495,06
Rahoitusosuudet investointimenoihin	118 407,29	84 894,00
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	36 999,68	217 512,39
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	-1 019 022,86	-589 088,67
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	120 068,75	754 578,49
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0,00	-53 352,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET	0,00	-53 352,00
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Saamisten muutos	-142 782,19	-85 715,32
Korottomien velkojen muutos	600 642,36	-604 967,83
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	457 860,17	-690 683,15
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	457 860,17	-744 035,15
RAHAVARAT 31.12.	3 858 498,67	3 280 569,75
RAHAVARAT 1.1.	3 280 569,75	3 270 026,41
RAHAVAROJEN MUUTOS	577 928,92	10 543,34

Liiton tase 2021 (sisältää pelastuslaitoksen)

VASTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	31.12.2021	31.12.2020
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	9 630,06	26 769,25
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	9 630,06	26 769,25
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 378,60	0,00
Koneet ja kalusto	3 360 903,29	3 080 163,16
Ennakkomaksu ja kesk.eräiset hank.	0,00	3 970,00
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	3 363 281,89	3 084 133,16
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	524 058,84	524 058,84
Sijoitukset yhteensä	524 058,84	524 058,84
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	3 896 970,79	3 634 961,25
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	2 415 691,21	1 179 042,93
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	2 415 691,21	1 179 042,93
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	163 488,49	285 729,67
Muut saamiset	782 841,32	641 059,00
Siirtosaamiset	247 220,41	123 979,36
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1 193 550,22	1 050 768,03
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	545 000,00	545 000,00
Joukkovelkakirjalainasaamiset	113 000,00	336 000,00
Muut arvopaperit	999 949,13	0,00
Rahoitusarvopaperit yhteensä	1 657 949,13	881 000,00
Rahat ja pankkisaamiset	2 200 549,54	2 399 569,75
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	5 052 048,89	4 331 337,78
VASTAAVAA YHTEENSÄ	11 364 710,89	9 145 341,96

VASTATTAVAA	31.12.2021	31.12.2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	213 855,20	213 855,20
Edellisen tilikausien yli-/alijäämä	4 149 720,71	3 438 738,24
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 241 386,87	710 982,47
Oma pääoma yhteensä	3 122 189,04	4 363 575,91
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	1 623 465,16	0,00
Pakolliset varaukset yhteensä	1 623 465,16	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	2 415 691,21	1 179 042,93
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	2 415 691,21	1 179 042,93
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	664 308,85	603 399,04
Muut velat	360 994,85	328 648,59
Siirtovelat	3 178 061,78	2 670 675,49
Lyhytaikainen vieras pääoma yht.	4 203 365,48	3 602 723,12
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	4 203 365,48	3 602 723,12
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	11 364 710,89	9 145 341,96

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankinta menoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisen poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenuon tai sitä alempaan arvoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain	2021	2020
Luottamushenkilöhallinto	155 650,47	149 245,86
Varsinainen toiminta	2 090 051,43	1 914 804,57
Kuntayhteistyö ja projektit	808 088,87	541 991,67
Pelastustoimi	20 749 654,58	19 780 960,51
Ensihoito	5 474 218,93	5 032 222,85
Yhteensä	29 277 664,28	27 419 225,46
Palvelujen ostojen erittely	2021	2020
Muiden palvelujen ostot	3 391 769,89	2 793 919,72
Yhteensä	3 391 769,89	2 793 919,72

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty 2.12.2005 § 41 vahvistamaa poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Arvioidut poistoajat ja poistomenetelmät ovat:

Poistosuunnitelma	Poistoaika	Sumu-poistotapa
Muut pitkävaikutteiset menot		
Perustamis- ja järjestelymenot	3 vuotta	tasapoisto
Tutkimus- ja kehittämismenot	3 vuotta	tasapoisto
ATK-ohjelmistot	3 vuotta	tasapoisto
Osakkeet		ei poistoa
Osakehuoneistojen peruskorjaukset	15 vuotta	tasapoisto
Muut	3 vuotta	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Hallintorakennukset	30 vuotta	tasapoisto
Koneet ja kalusto		
Raskas ajoneuvokalusto	10 vuotta	tasapoisto
Kuljetusvälineet	5 vuotta	tasapoisto
ATK-laitteet	3 vuotta	tasapoisto
Muut laitteet ja kalustot	3 vuotta	tasapoisto

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	2021	2020
Muut toimintatuotot		
Muut luovutusvoitot	151 870,72	208 305,92
Yhteensä	151 870,72	208 305,92
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	2021	2020
Osinkotuotot muista yhteisöistä	12 000,00	16 858,13
Yhteensä	12 000,00	16 858,13

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET	2021	2020
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot		
Poistamaton hankintameno 1.1.	26 769,25	81 454,72
Tilikauden poisto	-17 139,19	-54 685,47
Poistamaton hankintameno 31.12.	9 630,06	26 769,25
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto		
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 084 133,16	3 068 752,34
Alkusaldon oikaisu	9 206,47	0
Lisäykset tilikauden aikana	1 174 429,83	543 770,79
Rahoitusosuudet tilikaudella	-118 407,29	-84 894,00
Myyntit tilikauden aikana	-5 977,76	348 045,64
Tilikauden poisto	-780 102,52	-795 511,61
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 363 281,89	3 080 163,16
ENNAKKOMAKSUT JA KESKENERÄISET HANKINNAT	2021	2020
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 970,00	4 291,37
Lisäykset tilikauden aikana	705 576,04	347 724,27
Siirrot erien välillä	-709 546,04	-348 045,64
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	3 790,00
PYSYVIEN VASTAAVIEN SIIJOITUKSET	2021	2020
Osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.1.	524 058,84	524 058,84
Hankintameno 31.12.	524 058,84	524 058,84
SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT	2021	2020
Lyhytaikaiset		
Ensihoito, lisälasku	216 323,52	109 287,61
Siirtosaamiset, muut	30 846,19	14 691,75
Yhteensä	247 169,71	123 979,36

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

OMAN PÄÄOMAN ERITTELY	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	213 855,20	213 855,20
Peruspääoma 31.12.	213 855,20	213 855,20
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	4 149 720,71	3 438 738,24
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	4 149 720,71	3 438 738,24
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 241 386,87	710 982,47
Oma pääoma yhteensä	3 122 189,04	4 363 575,91

ERITTELY PERUSPÄÄOMAN JAKAUTUMISESTA			
	%	2021	2020
Asikkala	3,92	8 378,41	9 195,77
Hartola	1,31	2 795,57	4 148,79
Heinola	9,05	19 349,22	24 293,95
Hollola	11,35	24 265,57	24 208,41
Iitti	3,25	6 956,27	0
Kärkölä	2,12	4 527,64	5 517,46
Lahti	58,08	124 202,17	120 699,87
Orimattila	7,76	16 587,86	16 188,84
Padasjoki	1,4	3 001,84	4 255,72
Sysmä	1,77	3 790,65	5 346,38
Yhteensä	100	213 855,20	213 855,20

MUIDEN VELKOJEN ERITTELY	2021	2020
Muut velat	361 143,58	328 648,59
Yhteensä	361 143,58	328 648,59

SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	2 498 368,49	2 303 600,22
Muut palkkojen ja henkilöstökulujen jaksotukset	148 495,94	146 803,97
Projektien siirtovelat	216 802,73	151 628,30
Muut siirtovelat	314 394,62	68 643,00
Yhteensä	3 178 061,78	2 670 675,49

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

VUOKRAVASTUUT	2021	2020
Toimitilojen vuokravastuut	4 282 233,24	4 104 004,56
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	1 428 887,44	2 152 545,46
Muut vuokravastuut	468,22	468,22
Yhteensä	5 711 588,90	6 257 018,24
siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	4 865 223,75	4 835 423,20

Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ	2021	2020
Vakinainen henkilökunta	265	258
Sijaiset	19	20
Sivutoimiset (puolivakinaiset)	28	56
Määräaikaiset	6	7
Yhteensä	318	341
LIITON HENKILÖSTÖMÄÄRÄ	2021	2020
Vakinainen henkilökunta	17	17
Määräaikaiset	11	6
Yhteensä	28	23
LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOSTA PERITYT JA TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT	2021	2020
Keskusta	1 456,00	1 126,00
Kokoomus	2 479,00	2 568,50
Kristillisdemokraatit	292,50	331,50
Perussuomalaiset	563,00	372,00
SDP	4 506,00	4 776,50
Vasemmistoliitto	260,00	250,00
Sitoutumattomat	39,00	0
Vihreät	640,00	658,00
Yhteensä	10 235,50	10 082,50

TILINTARKASTAJAN PALKKIOT	2021	2020
BDO Auditor-yhtiöt		
Lakisääteinen tilintarkastus	7 380,00	6 960,08
Hankkeiden tilintarkastus	8 700,50	9 832,50
Yhteensä	16 080,50	16 792,58

Kuntayhtymän ja intressitahojen väliset olennaiset liiketoimet

Maakuntajohtajan kanssa on solmittu johtajasopimus 23.8.2021. Maakuntajohtaja voidaan irtisanoa kuntalain (410/2015) 43 §:n mukaisesti. Virkasuhteen päättyessä kuntalain 43 § mukaisesti, maakuntajohtajalle maksetaan KVTES:n mukainen irtisanomisaajan palkka. Irtisanomisaikana ei ole työntekovelvoitetta. Luottamuspuhusta johtuvassa tilanteessa osapuolet voivat sopia myös maakuntajohtajan vapaaehtoisesta irtisanoutumisesta ennen 43 §:n mukaista irtisanomismenettelyä tai sen aikana. Irtisanomisaajan palkka maksetaan myös tällöin KVTES:n mukaisesti, eikä työntekovelvoitetta ole.

Jäsenkuntien maksuosuudet

Kunta	Asukasluku	%	2016	2017	2018	2019	2020
Asikkala	8 083	3,92	81 082	80 422	80 744	80 198	83 444
Hartola	2 697	1,31	29 766	28 939	28 366	28 023	28 467
Heinola	18 667	9,05	190 283	189 968	187 719	185 987	193 420
Hollola	23 410	11,35	232 346	232 086	230 803	231 239	241 680
Kärkölä	4 368	2,12	44 950	44 680	44 044	43 833	45 577
Lahti	119 823	58,08	1 150 256	1 152 358	1 158 836	1 162 644	1 228 274
Orimattila	16 003	7,76	157 474	158 438	157 927	157 722	164 769
Padasjoki	2 896	1,4	30 910	30 502	29 812	29 432	30 341
Sysmä	3 657	1,77	39 533	39 207	38 349	37 522	38 430
Yhteensä	199 604	100	1 956 600	1 956 600	1 956 600	1 956 600	2 054 000

Kunta	Asukasluku 1.1.2020		Maksuosuus liiton menoihin Käyttömenot				Yliopisto- kampus	Yhteensä
	Asukkaat	%	TA 2020	TA 2021 3 %	Muutos €	Kunta- yhteistyö		
Asikkala	8 083	3,92	83 444	85 675	2 231	3 330	4 050	93 055
Hartola	2 697	1,31	28 467	28 587	120	1 111	1 351	31 049
Heinola	18 667	9,05	193 420	197 859	4 439	7 691	9 352	214 902
Hollola	23 410	11,35	241 680	248 132	6 452	9 645	11 728	269 505
Iitti	6 711	3,25	0	71 133	71 133	2 765	0	73 897
Kärkölä	4 368	2,12	45 577	46 298	721	1 800	2 188	50 286
Lahti	119 823	58,08	1 228 274	1 270 052	41 778	49 366	60 030	1 379 448
Orimattila	16 003	7,76	164 769	169 622	4 853	6 593	8 017	184 233
Padasjoki	2 896	1,40	30 341	30 696	355	1 193	1 451	33 340
Sysmä	3 657	1,77	38 430	38 762	332	1 507	1 832	42 101
Yhteensä	206 315	100,00	2 054 400	2 186 815	132 415	85 000	100 000	2 371 815

Luettelo käytetyistä kirjanpitoakirjoista 2021:

Kirjanpidon osa	Tositelaji	Numero- sarja alk.		Kirjanpitojärjestelmien keskinäiset yhteydet	Miten ja missä säilytetään
Tilinpäätös		1	Tasekirja Tase-erittelyjen saldoselvitykset Liitetietositteet Tilikartta	Kunnan tasekirjassa on esitetty kirjanpitolaian edellyttämä tilinpäätös, toimintakertomus sekä luettelo kirjanpidoista ja aineistosta	Kuntayhtymässä paperilla
Pääkirjanpito			Pää- ja Päiväkirjat	Pääkirjanpitoon kootaan yhteenveto esijärjestelmien tapahtumista	Tapahtumat säilytetään sähköisessä arkistossa
Pääkirjatiliotite	MUISRD	15000	Muistiotositteet Raindance		Kuntamalli Raindance -kirjanpitojärjestelmässä
Liittymät	PALKAT	100001	Populus palkkaliittymä, palkkatositteet, matkalaskut	Tapahtumat siirretään liittymän kautta pääkirjanpitoon yhdistelmänä	Palkkakirjanpito ja siihen liittyvät erittelyt ja laskelmat säilytetään sähköisenä Populus-palkanlaskenta-järjestelmässä
Myyntireskontra	YMR10 YMR20 YMR30 YMRMAN YMRVII MRP10 MRP20 MRP30 MRPMAN MRPVII	10000001 20000001 30000001 5110001 5210001 10000001 20000001 30000001 5110001 5210001	Projektit Kuntaosuudet Sekalaiset MR Manuaalisuoritukset MR Viitesuoritukset Projektit Kuntaosuudet Sekalaiset MRP Manuaalisuoritukset MRP Viitesuoritukset	Tositteet siirtyvät ProE-laskutuksesta myyntireskontraan Myyntireskontran tapahtumat ovat osa on integroitu suoraan pääkirjanpitoon Myyntireskontra ja -laskutus siirtyvät uuteen Raindance Myyntireskontraportaaliin 7.12.2020.	Tapahtumat säilytetään sähköisenä ProE-laskutuksessa Kuntamalli Raindance -kirjanpitojärjestelmässä
Ostoreskontra	OSTORD OMAKSU	8000001 8990001	Ostolaskut Ostoreskontra maksut	Ostoreskontran tapahtumat ovat osa Kuntamalli Raindance -järjestelmää, joka on integroitu suoraan pääkirjanpitoon	Kuntamalli Raindance -kirjanpitojärjestelmässä Kuntamalli Raindance -kirjanpitojärjestelmässä
Tiliotteet	PANKKI	101001	Pankkien tiliotteet	Nomentia Banking-maksuliikenneohjelmasta liittymien kautta Kuntamalli Raindance -kirjanpitojärjestelmään	Tapahtumat säilytetään sähköisenä Baswaren InvoiceReady-arkistossa
Avaava tase	ALKUSA	1001	Alkusaldot	Siirretään ALKUSA -raportilla	Kuntamalli Raindance -kirjanpitojärjestelmässä
Talousarvio	BUD	2001	Talousarvio	Budjetti laaditaan Excelissä ja tallennetaan erikseen Kuntamalli Raindance -järjestelmään	Kuntamalli Raindance -kirjanpitojärjestelmässä
Lisätalousarvio	BUDL	3001	Lisätalousarvio	Viedään manuaalisesti	Kuntamalli Raindance -kirjanpitojärjestelmässä

ERITYTETTY TILINPÄÄTÖKSET

Pelastuslaitoksen tilinpäätös 2021

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
Päijät-Hämeen pelastuslaitos

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
Päijät-Hämeen pelastuslaitos

Johtokunta
16.02.2022 § 4
Liite 1

TILINPÄÄTÖS

31.12.2021

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
Päijät-Hämeen pelastuslaitos

TASEKIRJA 31.12.2021

SISÄLLYS

Toimintakertomus	1-5
Tase	6
Liikelaitoksen tuloslaskelma	7
Rahoituslaskelma	8
Tilinpäätöksen liitetiedot	9-11
Talousarvion toteutumavertailu	12-13
Tuloslaskelma	15-16
Investointien toteutuma	17
Jäsenkuntien maksusuudet	18
Käytetyt tilikirjat	19
Allekirjoitukset	20

PÄIJÄT-HÄMEEN PELASTUSLAITOS

TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1. – 31.12.2021

Pelastusjohtajan katsaus

Pelastuslaitoksen toiminnallinen ja taloudellinen tulos tilikaudelta 2021 oli Covid- 19 pandemian aiheuttamista rajoitteista ja lisäkustannuksista huolimatta suhteellisen hyvä, ainoastaan turvallisuusviestinnän osalta jäätiin asetetuista tavoitteista.

Pelastustoimen tulos vuodelta 2021 muodostui 1 385 485,40 euroa tappiolliseksi. Tulokseen vaikuttaa merkittävästi meneillään oleva Asikkalan sopimushenkilöstön vaatimus liittyen pelastustoiminnan varallaolon toteuttamiseen. Tilinpäätökseen on kirjattu varauksena mahdollisista korvauksista 1,6 milj. euroa. Ilman tätä varausta pelastustoimen tilinpäätös olisi 249 386,60 euroa ylijäämäinen.

Ensihoidon tulos jäi 11 406,84 euroa alijäämäiseksi.

Toiminnallisesti vuoden 2021 pelastustoimen kiireellisten hälytystehtävien määrä kasvoi edellisvuodesta 465 tehtävällä (4 191 -> 4 656). Hälytystehtävien määrät kasvoivat eniten ensivastetehtävissä (+ 305) sekä muissa paloilmoittimien/palovaroittimien tarkastus- ja varmistustehtävissä (+ 89).

	2021	2020	2019	2018	2017
Tarkastustehtävät	1268	1 216	1 255	1 403	1 198
Ensivastetehtävät	930	625	1 049	1 119	1 105
Sammutustehtävät	538	483	539	562	493
Liikenneonnettomuus	684	653	616	599	631
Pelastustehtävät	187	170	163	138	148
Öljyntorjunta	148	136	120	130	114
Muut tehtävät	901	908	669	758	725
Tehtävät yhteensä	4 656	4 191	4 411	4 709	4 414

Taulukko 1. Pelastustoimen hälytystehtävien määrä 2017 – 2021

Päijät-Hämeessä tapahtui vuonna 2021 kaksi palokuolemaa, joka on yksi enemmän kuin vuonna 2020. Rakennuspaloissa ja rakennuspalovaarassa uhattuna olleiden ja pelastetun omaisuuden arvoksi arvioidaan viime vuodelta noin 43 miljoonaa euroa (87 % uhattuna olleista arvoista). Välittömästi vaarasta pelastettiin vuoden 2021 aikana 63 henkilöä.

Pelastuslaitos tuotti kertomusvuonna ensihoitopalvelua Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän (jatkossa PHhyky) kanssa solmitun yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Pelastuslaitoksen ensihoitoyksiköt suorittivat yhteensä 17 337 ensihoitotehtävää, joista siirtokuljetuksia oli 810 kpl. Tehtävämäärät kasvoivat 5 600 tehtävällä edellisvuoteen verrattuna.

Turvallisuusviestinnällä tavoitettiin vain 5 % alueen asukkaista yhteensä 148 tilaisuudessa, joka on lähes sama määrä kuin vuonna 2020. Covid 19 – pandemian ja siihen liittyvien rajoitusten vuoksi jouduttiin perumaan suurin osa suunnitelluista tapahtumista sekä koulutuksista. Koulutusta ja tapahtumia siirrettiin sosiaaliseen mediaan ja etäyhteyksien avulla toteutettaviksi. Phpela.fi-sivustolla on vuoden aikana vierailut 37 395 (2020:40989) eri käyttäjää. Pelastuslaitoksen Facebook- ja Instagram-sivujen yhteenlaskettu tavoitettavuus oli vuoden 2021 lopulla 1 387 285 (2020: 1 022 000) (Pronto-tietokanta). Turvallisuusviestinnän osuus tästä oli 625 010

Yritysten ja laitosten (erityiskohteet) määräaikaiset tarkastukset toteutettiin 118 %, eli asetettu tavoite ylitettiin tältä osin ja pystyttiin tarkistamaan vuonna 2020 valvomatta jääneitä kohteita. Pientalojen osalta itsearviointia toteutettiin 4 098 kohteen osalta ja vapaa-ajan asunnoissa 1 495 kohteen osalta. Rivitaloja valvottiin 178 kpl ja kerrostaloja 326 kpl.

Pelastuslaitoksen hallinto

Pelastuslaitoksen johtokunnan varsinaiset jäsenet olivat 22.09.2021 saakka:

Jarkko Niemi (pj), Juha Hämäläinen, Tiina Jokinen, Marja-Kaarina Koskinen, Soile Laakso, Paavo Rautkoski, Mikko Saukko, Jyrki Tarhonen (varapj), Heikki Toivonen ja Risto Turunen. Varajäsenet Ari Anttila, Seija Kasurinen, Tarja Kirvesmies, Sanna Nevalainen, Harry Nordström, Arja Rantala, Aarre Salmenoja, Olavi Kopo, Pasi Uurasmaa ja Toni Vehmola. Lisäksi henkilökunnan edustajana Jouni Kokki.

23.09.2021 alkaen:

Marja-Kaarina Koskinen (pj), Risto Turunen (varapj), Jarkko Niemi , Venla Rätty, Tiina Jokinen, Jyrki Tarhonen, Heikki Toivonen, Vesa Salminen, Petteri Heikkilä, ja Ljisa Korpela sekä varajäsenet Heikki Kotinurmi, Seija Kasurinen, Alvar Kilmäsu, Arto Sydänhelmi, Juha Hyttinen, Tuija Kosonen, Raila Lindholm, Mervi Kaino, Pasi Uurasmaa ja Toni Vehmola. Lisäksi henkilökunnan edustajana Jouni Kokki.

Tilikauden 2021 toiminta jatkui poikkeuksellisena. Hallinnon henkilöstö työskenteli edelleen pääsääntöisesti etätöissä. Työnteko sujui kuitenkin jouhevasti eikä toimivien yhteyksien ansiosta ongelmia ollut.

Pelastustoimessa tilikauden tulokseen suurin vaikuttava tekijä olivat Asikkalan puolivakinaisen henkilöstön tekemät vaateet varallaolokorvauksista. Nämä vaateet olivat määrältään yhteensä n. 1,6 miljoonaa euroa. Muissa kustannuksissa saatiin säästöjä siten, että tulos olisi muodostunut n. 250.000 euroa voitolliseksi ilman varallaolokorvauksista tehtyä pakollista varausta.

Ensihoidon tulos muodostui n. 10.000 euroa tappiolliseksi. Ensihoitokeskuksen kanssa tehdyn yhteistoimintasopimuksen mukaisesti talousarvion ylityksistä saatiin kirjata saamiseksi n. 216.000 euroa. Ylityksiin oli useita syitä, henkilöstökulujen ylitys 95.000, sekä autojen korjauksista, polttoaineista ja kohonneista varakuutusmaksuista kertyneet ylitykset.

TA toteutuma, pelastustoimi

	TOT 2021	TA 2021	EROTUS
Toimintatuotot:			
Myyntituotot	128 768	159 000	-30 232
Korvaukset kunnilta	20 294 258	20 286 830	7 429
Muut suoritt. Myyntituotot	127 816	85 000	42 816
Tuotot ja avustukset	131 217	115 300	15 917
Muut toimintatuotot:	67 595	120 500	-52 905
Toimintatuotot yhteensä	20 749 655	20 766 630	-16 975
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-13 756 588	-12 458 635	-1 297 953
Palvelujen ostot	-2 282 524	-2 168 075	-114 449
Aineet ja tarvikkeet	-961 945	-1 009 000	47 055
Avustukset	-12 537	-50 000	37 463
Muut toimintakulut	-4 351 625	-4 260 920	-90 705
Toimintakulut yhteensä	-21 365 219	-19 946 630	-1 418 589
Toimintakate	-615 564	820 000	-1 435 564
Rahoitustuotot ja -kulut	12 382	-20 000	32 382
Suunnitelman mukaiset poistot	-770 896	-800 000	29 104
Tilikauden tulos	-1 374 079	0	-1 374 079

TA toteutuma, ensihoito

	TOT 2021	TA 2021	EROTUS
Toimintatuotot:			
Myyntituotot	0	0	0
Korvaukset kunnilta	5 436 738	5 208 088	228 650
Muut suoritt. myyntituotot	0	0	0
Tuotot ja avustukset	11 835	11 000	835
Muut toimintatuotot:	25 646	0	25 646
Toimintatuotot yhteensä	5 474 219	5 219 088	255 131
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-4 155 307	-4 060 800	-94 507
Palvelujen ostot	-294 027	-218 000	-76 027
Aineet ja tarvikkeet	-286 570	-215 000	-71 570
Avustukset	0	0	0
Muut toimintakulut	-749 692	-725 288	-24 404
Toimintakulut yhteensä	-5 485 596	-5 219 088	-266 508
Toimintakate	-11 378	0	-11 378
Rahoitustuotot ja -kulut	-30		-30
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0
Tilikauden tulos	-11 407	0	-11 407

TA toteutuma pelastuslaitos

	TOT 2021	TA 2021	EROTUS
Toimintatuotot:			
Myyntituotot	128 768	159 000	-30 232
Korvaukset kunnilta	25 730 997	25 494 918	236 078
Muut suoritt. myyntituotot	127 816	85 000	42 816
Tuotot ja avustukset	143 052	126 300	16 752
Muut toimintatuotot:	93 241	120 500	-27 259
Toimintatuotot yhteensä	26 223 874	25 985 718	238 156
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-17 911 895	-16 519 435	-1 392 460
Palvelujen ostot	-2 576 551	-2 386 075	-190 476
Aineet ja tarvikkeet	-1 248 515	-1 224 000	-25 515
Avustukset	-12 537	-50 000	37 463
Muut toimintakulut	-5 101 317	-4 986 208	-115 109
Toimintakulut yhteensä	-26 850 815	-25 165 718	-1 685 097
Toimintakate	-626 942	820 000	-1 446 942
Rahoitustuotot ja -kulut	12 352	-20 000	-32 352
Suunnitelman mukaiset poistot	-770 896	-800 000	-29 103
Tilikauden tulos	-1 385 485	0	-1 385 485

Tilikauden tappio, 1.385.485,40 euroa esitetään kirjattavaksi voitto- ja tappiotilille.

Henkilöstöstä on tehty erillinen henkilöstöraportti.

Ympäristöasiat

Pelastuslaitos pyrkii enenevässä määrin ottamaan huomioon ympäristöasiat mm. ajoneuvo- ym. kaluston kilpailutuksessa ja hankinnassa sekä soveltuvien osin muissa hankinnoissa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Hyvinvointialuetta on valmisteltu vuoden 2021 aikana ja valmistelu jatkuu vuoden 2022. Hyvinvointialueen myötä yhteistoimintasopimus kuntien kanssa irtisanotaan. Hyvinvointialue aloittaa toimintansa 1.1.2023.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Henkilöstön ikääntyminen tuo haasteita. Henkilöstön fyysisen kunnon ylläpitoa pyritään tukemaan liikunnanohjaajan toimin. Työterveyshuollon kanssa pidetään aktiivisesti yhteyttä ja järjestetään työterveysneuvotteluja, joiden pohjalta sovitellaan sellaisten työntekijöiden toimenkuvaa, joiden toimintakyky on jollain tavalla alentunut.

Pelastustoimen valtakunnalliset ICT-hankeet ja valmistautuminen perustettavalle Hyvinvointialueelle asettavat huomattavia paineita ICT-asioiden kanssa toimivalle henkilöstölle.

Laitoksen talouden sisäinen valvonta on hoidettu mm. töiden järjestelyllä. Riskialttiita tehtäväyhdistelmiä on vältetty toimenkuvilla.

Pelastusjohtaja ja osastopäälliköt seuraavat talouden toteutumia osastoillaan kuukausittain. Säännöllinen kuntaraportointi toimitetaan johtokunnalle ja ensihoitokeskukselle neljännesvuosittain. Toiminnallinen tulos raportoidaan johtokunnalle neljännesvuosittain sovittujen mittareiden mukaisesti.

Toimintasäännössä ja asemapalvelusohjeessa on määritelty henkilöstön vastuut ja velvollisuudet.

Taloudelliset toteutumukset esitetään tilinpäätöksessä johtokunnalle, maakuntahallitukselle sekä maakuntavaltuustolle.

Pelastustoimen ja ensihoidon riskienarviointiohjelman (PERA) käyttöä tehostetaan. Tällä hetkellä ohjelmaan kirjataan poikkeamia tapahtumissa sekä läheltä piti –tilanteita. Riskinarviointia ohjelman avulla tullaan tehostamaan.

Pelastuslaitoksen kalusto on edelleen vakuutettu pääsääntöisesti pakollisilla vakuutuksilla. Uusimmissa ajoneuvoissa on kaskovakuutus.

Henkilöstö on vakuutettu lakisääteisesti, lisäksi ensihoidon henkilöstöllä on työpaikkaliikunnan turvaava tapaturmavakuutus.

Johdon toiminnalla on vastuuvakuutus.

Vireillä on kaksi haastetta Asikkalan varallaolokorvauksia koskien. Tilinpäätökseen on kirjattu palkkoihin pakollinen varaus, n. 1,6 miljoonaa euroa.

TASE		31.12.2021		31.12.2020	
VASTAAVAA					
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineelliset hyödykkeet					
Koneet ja kalusto					
Kuljetusvälineet, kevyt kalusto	431 213,25		387 498,62		
Kuljetusvälineet, raskas kalusto	2 755 857,49		2 548 974,65		
Muut koneet ja kalusto	158 569,70		132 840,56		
Tietokonelaitteet	17 641,45	3 363 281,89	10 849,33		3 080 163,16
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat					
Keskeneräiset hankinnat	0,00	0,00	3 970,00		3 970,00
Pysyvät vastaavat yhteensä		3 363 281,89			3 084 133,16
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset					
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	62 030,78		280 930,51		
Muut saamiset	382 467,77		318 718,88		
Siirtosaamiset	299 027,61	743 526,16	122 750,59		702 399,98
Rahoitusarvopaperit					
Sijoitukset	1 657 949,13		881 000,00		
Rahat ja pankkisaamiset	1 510 570,41	3 168 519,54	1 945 056,93		2 826 056,93
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		3 912 045,70			3 528 456,91
VASTAAVAA YHTEENSÄ		7 275 327,59			6 612 590,07
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA					
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 515 419,77		2 920 570,74		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 385 485,40	2 129 934,37	594 849,03		3 515 419,77
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		2 129 934,37			3 515 419,77
PAKOLLISET VARAUKSET					
MUUT PAKOLLISET VARAUKSET					
Muut pakolliset varaukset	1 623 465,16		0,00		
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ		1 623 465,16			0,00
VIERAS PÄÄOMA					
Lyhytaikainen					
Ostovelat	552 307,89		566 642,27		
Korottomat velat	116 051,27		113 233,14		
Muut velat	314 399,97		287 502,42		
Siirtovelat	2 539 188,93	3 521 928,06	2 129 792,47		3 097 170,30
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		3 521 928,06			3 097 170,30
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		7 275 327,59			6 612 590,07
TASEEN TUNNUSLUVUT		0,00			0,00
Omavaraisuusaste		29,28			53,16
Suhteellinen velkaantuneisuus		13,43			12,48
Kertynyt yli-/alijäämä, t €		2 130			3 515

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMA 1.1. - 31.12.2021 / 2020

	2021	2020
Liikevaihto	26 130 632,22	24 025 593,96
Liiketoiminnan muut tuotot	93 241,29	45 408,01
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 248 515,21	-1 264 523,92
Palvelujen ostot	-2 581 991,47	-2 211 550,63
Henkilöstökulut	-17 906 454,55	-15 608 440,10
Palkat ja palkkiot	-15 057 312,70	-12 787 528,12
Henkilösivukulut	-2 849 141,85	-2 820 911,98
Eläkekulut	-2 262 303,13	-2 318 592,98
Muut henkilösivukulut	-586 838,72	-502 319,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-770 896,05	-816 596,80
Liiketoiminnan muut kulut	-5 113 853,89	-4 510 224,25
Liikelylijäämä/ alijäämä	-1 397 837,66	-340 333,72
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	63,45	0,00
Muut rahoitustuotot	17 055,57	53 702,57
Korkokulut	-4 288,84	-924,42
Muut rahoituskulut	-477,92	-3 434,74
Ylijäämä/ alijäämä ennen satunnaisia eriä	-1 385 485,40	-290 990,32
Ylijäämä/ alijäämä ennen varauksia	-1 385 485,40	-290 990,32
Tilikauden tulos	-1 385 485,40	-290 990,32

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Voitto, %	-5,30	-1,21

RAHOITUSLASKELMA 1.1. - 31.12.2021 / 2020

	2021		2020	
TOIMINNAN RAHAVIRTA				
Liikeliijäämä (-alijäämä)	-1 397 837,66		580 269,75	
Poistot	770 896,05		786 305,14	
Rahoitustuotot ja kulut	12 352,26		14 579,28	
Tulorahoituksen korjaukset	1 592 443,24	977 853,89	-208 305,92	1 172 848,25
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Investointimenot	-1 174 429,83		-891 495,06	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	118 407,29		84 894,00	
Käyttöomaisuuden myyntitulot	36 999,68	-1 019 022,86	217 512,39	-589 088,67
Toiminnan ja investointien rahavirta		-41 168,97		583 759,58
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-41 126,18		-193 992,60	
Korottomien velkojen muutos	424 757,76		29 468,44	
Rahoituksen rahavirta		383 631,58		-164 524,16
RAHAVAROJEN MUUTOS				
Rahavarat 31.12.	3 168 519,54		2 826 056,93	
Rahavarat 1.1.	2 826 056,93	-342 462,61	2 406 821,51	-419 235,42
		0,00		0,00
	tarkistus	0,00		0,00

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v t€	1 017 757,77	1 829 522,04
Investointien tulorahoitus, %	52,33	171,20
Kassan riittävyys pv	41	42
Quick Ratio	1,1	1,1

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 31.12.2021

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen tilinpäätös on laadittu kirjanpitoa koskevaan lainsäädäntöön perustuvia periaatteita noudattaen.
Käyttöomaisuus on arvostettu poistosuunnitelman mukaisilla arvoilla vähennettynä.
Pääomaturvatut sijoitukset on arvioitu nimellisarvoonsa.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

TULOJEN JAKAUTUMINEN

	ensihoito	pelastustoimi	yhteensä
Liikevaihto	5 448 572,70	20 682 059,52	26 130 632,22
Liiketoiminnan muut tuotot	25 646,23	67 595,06	93 241,29
	5 474 218,93	20 749 654,58	26 223 873,51

SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty johtokunnan kokouksessaan 1.12.2004 hyväksymää poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Poistoajat, niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Muut pitkävaikutteiset menot	3 vuotta	tasapoisto	33,30 %
Koneet ja kalusto	3 - 10 vuotta	tasapoisto	33,3 - 10,0 %

KÄYTTÖOMAISUUDEN MYNTITUOTOT

	ensihoito	pelastustoimi	yhteensä
Käyttöomaisuuden myyntituotot	0,00	31 021,92	31 021,92

TASEEN LIITETIEDOT

KÄYTTÖOMAISUUS

	Aineelliset hyödykkeet					
	Kuljetusvälineet, kevyt kalusto	Kuljetusvälineet, raskas kalusto	Tietokonelaitteet	Muut koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	387 498,82	2 548 974,65	10 849,33	132 840,56	3 970,00	3 084 133,16
oikaisu alkusaldoon (poisto 2020)		9 206,47				3 093 339,63
Lisäykset tilikauden aikana	301 110,63	34 036,41	16 754,00	116 952,75	705 576,04	1 174 429,83
Avustukset	-62 407,29	-56 000,00		0,00	0,00	-118 407,29
Siirrot erien välillä		701 726,54		7 819,50	-709 546,04	0,00
Myyntit	-5 977,76		0,00	0,00	0,00	-5 977,76
Tilikauden poisto	-189 010,95	-482 086,58	-9 961,88	-99 043,11	0,00	-780 102,52
Poistamaton hankintameno 31.12.	431 213,25	2 755 857,49	17 641,45	158 569,70	0,00	3 363 281,89

RAHOITUSARVOPAPEREIDEN JÄLLEENHANKINTAHINTOJEN JA AKTIVOITUJEN HANKINTAMENOJEN EROTUS

RAHOITUSOMAISUUDEN ARVOSTUSPERUSTEET

Sijoitusarvopaperit on arvostettu hankintahintaan

Sijoitukset:	aktivoitu hankintameno	markkina-arvo	erotus
Nordea B245	50 000,00	74 820,00	24 820,00
Nordea B901	63 000,00	72 639,00	9 639,00
	113 000,00	147 459,00	34 459,00
Op-Euro II A-osuudet	999 987,76	997 948,69	-2 039,07
Vakuutussäästö	545 000,00	572 787,99	27 787,99
Yhteensä	1 657 987,76	1 718 195,68	60 207,92

TILIKAUDEN TULOKSEN JAKAUTUMINEN PELASTUSTOIMI/ ENSIHOITO

	Pelastustoimi	Ensihoito	Yhteensä
Edellisten tilikausien tulos	3 515 419,77	0,00	3 515 419,77
Edellisten tilikausien tulos	3 515 419,77	0,00	3 515 419,77
Tilikauden tulos	-1 374 078,56	-11 406,84	-1 385 485,40
Yhteensä	2 141 341,21	-11 406,84	2 129 934,37

SIIRTOVELKoihin sisältyvät olennaiset erät

Lomapalkat	2 237 308,90
Muut siirtovelat	171 019,94

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

LEASING-VASTUUT

Sop.nro		2022	1-5 V	kokonaisvastuu
2 sopimusta	Danske Finance Oy	19 019,62	27 469,97	46 489,59
24 sopimusta	Suomen Kalustoratkaisut Oy	555 150,81	812 662,24	1 367 813,05
		574 170,43	840 132,21	1 414 302,64

MUUT VASTUUT

Nordea Rahoitus Suomi Oy, yrityskortit	6 572,48
--	----------

Toimitilojen vuokrasopimukset toistaiseksi voimassa, irtisanomisaika 1 vuosi

Vuokravastuut 2022	4 282 233,24
--------------------	--------------

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ

	31.12.2021	31.12.2020	keskimäärin
Vakinainen henkilöstö	248	242	245
Sijaiset	19	19	19
Sivutoimiset (puolivakinaiset)	28	56	42
Sivutoimiset (vpk:t)	252	355	304
Yhteensä	547	672	610

TILIKAUDEN PALKAT 1.1. - 31.12.2021

Rahapalkat (suoriteperusteisesti)	15 057 312,70
<i>Pakollinen varaus</i>	<i>1 623 465,16</i>
<i>Palkat ilman varausta</i>	<i>13 433 847,54</i>
Eläkekulut	2 262 303,13
Muut henkilösivukulut	586 838,72
Yhteensä sis. Varauksen	17 906 454,55

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PALKKIOISTA PERITYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

11

	2021	
Hollolan sos.dem. kunnallisj.	49,5	
Hämeen kokoomus ry	321,00	
Hämeen sosiaalidemokraatit ry	154,00	
Perussuomalaiset	77,00	
Päijät-Hämeen Vihreät	66,00	
Keskustan Päijät-Hämeen piiri	66,00	
Keskustan Kärkölän kunnallisjärjestö	22,00	
	733,50	
TILINTARKASTAJAN PALKKIOT	2021	2020
BDO Audiator Tilintarkastuspalkkiot	2 803,02	1 018,08

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT
TALOUSARVION TOTEUTUMAVERTAILU 31.12.2021

	Ensihoito			Pelastustoimi			Yhteensä			ero	%
	tot	ta	ero	tot	ta	ero	tot	ta	ero		
Myyntituotot	5 436 737,77	5 208 088	-228 649,77	20 560 842,13	20 530 830	-20 012,13	25 987 579,90	25 738 918	-248 661,90	100,97	
<i>Liiketoiminnan myyntituotot</i>	0,00	0	0,00	128 767,55	159 000,00	30 232,45	128 767,55	159 000	30 232,45	80,99	
3001 Myyntituotot	0,00	0	0,00	118 087,06	119 000	912,94	118 087,06	119 000	912,94	99,23	
3002 Myyntituotot kunnilta	0,00	0	0,00	812,00	0	-812,00	812,00	0	-812,00	24,67	
3010 Myyntituotot muilta	0,00	0	0,00	9 868,49	40 000	30 131,51	9 868,49	40 000	30 131,51	100,93	
<i>Korvaukset kunnilta ja kuntayhtymiltä</i>	5 436 737,77	5 208 088	-228 649,77	20 284 258,74	20 286 830	-7 428,74	25 730 986,51	25 494 918	-236 078,51	100,00	
3110 Jäsenkuntien maksusuudet ja k	0,00	0	0,00	20 086 829,00	20 086 830	1,00	20 086 829,00	20 086 830	1,00	100,00	
3115 Muut yhteistoimintakorvaukset	5 424 367,52	5 208 088	-216 279,52	200 004,00	200 000	-4,00	5 624 371,52	5 408 088	-216 283,52	104,00	
3130 Muut korvaukset	12 370,25	0	-12 370,25	7 425,74	0	-7 425,74	19 795,99	0	-19 795,99	150,37	
<i>Muut suoritteiden myyntituotot</i>	0,00	0	0,00	127 815,84	85 000	-42 815,84	127 815,84	85 000	-42 815,84	150,37	
3140 Muut myyntituotot	0,00	0	0,00	127 815,84	85 000	-42 815,84	127 815,84	85 000	-42 815,84	150,37	
Maksutuotot	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00		
3240 Sairaankuljetusmaksut	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00		
Tuet ja avustukset	11 834,93	11 000	-834,93	131 217,39	115 300	-15 917,39	143 052,32	126 300	-16 752,32	113,26	
3300 Työllistämistuki	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00		
3330 Muut tuet ja avustukset	11 834,93	11 000	-834,93	65 387,96	55 300	-10 087,96	77 222,89	66 300	-10 922,89	116,47	
3335 Muut tuet ja avustukset valtio	0,00	0	0,00	65 829,43	60 000	-5 829,43	65 829,43	60 000	-5 829,43	109,72	
Vuokratuotot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
3420 Vuokratuotot	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00		
3450 Koneiden ja laitteiden vuokratuotot	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00		
3460 Muut vuokratuotot	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00		
Muut toimintatuotot	25 646,23	0,00	-25 646,23	67 595,06	120 500,00	52 904,94	93 241,29	120 500	27 258,71	77,38	
3510 Pysyvien vastaavien myyntituotot	0,00	0	0,00	31 021,92	120 000	88 978,08	31 021,92	120 000	88 978,08	25,85	
3530 Muut tuotot	25 646,23	0	-25 646,23	36 573,14	500	-36 073,14	62 219,37	500	-61 719,37	12 443,87	
TOIMINTATUOTOYHTIENSÄ	5 474 218,93	5 219 088	-255 130,93	20 748 654,58	20 766 630	16 975,42	26 223 873,51	25 985 718	-238 155,51	100,92	
TOIMINTAKULUT											
Henkilöstökulut	-4 149 866,97	-4 060 800,00	89 066,97	-13 758 587,58	-12 458 635,00	1 297 952,58	-17 906 454,55	-16 519 435,00	1 387 019,55	108,40	
Palkat ja palkkiot	-3 441 484,94	-3 302 800,00	138 684,94	-11 615 848,06	-10 128 480,00	1 489 368,06	-15 057 312,70	-13 429 280,00	1 628 032,70	112,12	
4001 Kokouspalkkiot	0,00	0	0,00	-7 400,00	-8 100	-700,00	-7 400,00	-8 100	-700,00	91,36	
4002 Vakitusten ja puolivak. kk-palkat	-2 395 521,83	-2 341 900	53 621,83	-6 558 464,26	-6 489 600	68 864,26	-8 953 986,09	-8 831 500	122 486,09	101,39	
4003 Sijaiset, tilapäiset, määräaikaiset palkat	-129 644,26	-102 800	-26 844,26	-678 498,68	-852 700	-174 201,32	-808 142,94	-955 500	-147 357,06	84,58	
4004 Ylihyöt	-39 372,09	0	39 372,09	-70 928,62	-30 200	40 728,62	-110 300,71	-30 200	80 100,71	365,23	
4005 Varailoikorvaukset	0,00	0	0,00	-177 016,79	-175 000	2 016,79	-177 016,79	-175 000	2 016,79	101,15	
4006 Haitalliset, vpk:n palkat	-883 493,43	-883 100	-393,43	-2 619 077,92	-2 713 200	-94 122,08	-3 502 571,35	-3 586 300	-93 728,65	97,39	
4007 Laskutetut palkat (osastojen välillä)	-40 323,68	0	40 323,68	40 323,68	37 000	-3 323,68	0,00	37 000	37 000,00	0,00	
4012 Asiantuntijapalkkiot ja luento	0,00	0	0,00	-5 250,00	-6 000	-750,00	-5 250,00	-6 000	-750,00	87,50	
4013 Muut palkat	0,00	0	0,00	-63,07	0	63,07	-63,07	0	63,07		
4060 Jaksotetut palkat ja palkkiot	-16 525,43	0	16 525,43	-1 724 082,62	111 320	1 724 082,62	-1 740 608,05	0	1 740 608,05		
4230 Sairausvakuutuskorvaukset	63 416,08	25 000	-38 416,08	184 610,22	111 320	-73 290,22	248 026,30	136 320	-111 706,30	181,94	
<i>Henkilösivukulut</i>	-708 402,33	-758 000,00	49 597,67	-2 140 739,52	-2 332 155,00	-191 415,48	-2 849 141,85	-3 080 155,00	-241 013,15	92,20	
<i>Ei-äkkökulut</i>	-577 107,19	-569 100	8 007,19	-1 685 196,94	-1 750 890	-65 494,06	-2 282 303,13	-2 319 790	-57 486,87	97,52	
4100 JuEi-maksut	-574 237,04	-569 100	5 137,04	-1 610 643,24	-1 757 000	-146 356,76	-2 184 880,28	-2 326 100	-141 219,72	93,93	
4110 Muut työeläkemaksut	-6 286,48	0	6 286,48	-71 666,20	0	71 666,20	-77 952,68	0	77 952,68		
4120 Eläkemenoperusteiset maksut	0,00	0	0,00	-12 804,81	0	12 804,81	-12 804,81	0	12 804,81		

Ensihoito

Pelaustulot

Yhteensä

	tot	ta	ero	tot	ta	ero	tot	ta	ero	%
4125 Varhemaksut	0,00	0	0,00	6 286,48	6 310	23,52	6 286,48	6 310	23,52	99,63
4129 Laskutetut eläkemaksut	0,00	0	0,00	3 631,83	3 631,83	0	7 048,16	7 048,16	-7 048,16	
4130 Jaksotetut eläkekulut	3 416,33	0	-3 416,33	-455 543,58	-581 465,00	-125 921,42	-586 838,72	-770 365	-183 526,28	76,18
Muut henkilösivukulut	-131 295,14	-188 900,00	-57 604,86	-152 106,54	-174 600	21 493,46	-204 158,31	-182 200	21 958,31	112,05
4150 Kansaneläke- ja sairausvak.	-62 051,77	-44 600	17 451,77	-186 382,18	-174 600	11 782,18	-251 874,17	-231 100	20 774,17	108,99
4160 Työttömyysvakuutusmaksut	-55 511,99	-56 500	9 011,99	-117 534,89	-267 000	-149 465,11	-152 278,11	-353 500	-201 221,99	43,98
4170 Tapaturmavakuutusmaksut	-34 743,22	-86 500	-51 756,78	2 328,70	1 635	-693,70	0,00	1 635	1 635,00	0,00
4178 Laskutetut sos.vakuutusmaksut	-2 328,70	0	2 328,70	-3 643,30	-3 900	-256,70	-4 825,21	-5 200	-374,79	92,79
4180 Muut sosiaalivakuutusmaksut	-1 181,91	-1 300	-118,09	3 643,30	-3 900	-756,70	-4 825,21	-5 200	-26 297,08	
4190 Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut	24 522,45	0	-24 522,45	1 774,63	-2 522,45	-747,82	26 297,08	-2 522,45	-26 297,08	
Palvelujen ostot	-299 467,56	-218 000,00	81 467,56	-2 282 523,91	-2 168 075,00	114 448,91	-2 581 991,47	-2 386 075,00	195 916,47	108,21
4330 Toimistopalvelut	0,00	0	0,00	-449 085,40	-393 700	55 385,40	-449 085,40	-393 700	55 385,40	114,06
4340 Toimistopalvelut	-2 322,96	-2 600	-277,04	-22 304,80	-32 200	-9 895,20	-24 627,76	-34 800	-10 172,24	70,77
4342 Rahoitus- ja pankkipalvelut	0,00	0	0,00	-4 583,00	-3 700	883,00	-4 583,00	-3 700	883,00	123,86
4343 ICT-palvelut	-68 813,93	-61 000	7 813,93	-601 177,25	-571 500	29 677,25	-669 991,18	-632 500	37 491,18	105,93
4345 Muut asiointipalvelut	0,00	0	0,00	-10 419,72	-7 500	2 919,72	-10 419,72	-7 500	2 919,72	138,93
4350 Painatukset ja ilmoitukset	0,00	0	0,00	-10 400,99	-16 500	-6 099,01	-10 400,99	-16 500	-6 099,01	63,04
4360 Posti- ja kuriripalvelut	-51,76	0	51,76	-18 997,62	-17 300	1 697,62	-19 049,38	-17 300	1 749,38	110,11
4361 Virvepalvelut	0,00	0	0,00	-110 045,50	-99 225	10 820,50	-110 045,50	-99 225	10 820,50	110,91
4370 Vakuutukset	-59 322,48	-38 300	21 022,48	-137 255,21	-116 950	20 305,21	-196 577,69	-155 250	41 327,69	126,62
4381 Siivouspalvelut	-3 120,00	0	3 120,00	-92 375,01	-100 000	-7 624,99	-95 495,01	-100 000	-4 504,99	95,50
4382 Pesulapalvelut	0,00	0	0,00	-5 056,09	-8 000	-2 943,91	-5 056,09	-8 000	-2 943,91	63,20
4383 Jätevesimaksut	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
4384 Jätehuolto	0,00	0	0,00	-7 884,73	-8 500	-615,27	-7 884,73	-8 500	-615,27	92,76
4390 Rakennusten ja alueiden rakent	0,00	0	0,00	-40 357,96	-70 000	-29 642,04	-40 357,96	-70 000	-29 642,04	57,85
4391 Autojen korjaukset	-107 233,95	-66 800	40 433,95	-230 261,46	-193 000	37 261,46	-337 495,41	-259 800	77 695,41	129,81
4400 Koneiden, kaluston ja laitteid	0,00	0	0,00	-108 238,92	-125 000	-16 761,08	-108 238,92	-125 000	-16 761,08	86,59
4410 Majotus- ja ravitsemuspalvelu	-707,61	-1 500	-792,39	-11 497,83	-13 000	-1 502,17	-12 205,44	-14 500	-2 294,56	84,18
4420 Verottomat korvaukset	-3 324,03	-4 600	-1 275,97	-9 470,55	-14 800	-5 329,45	-12 794,58	-19 400	-6 605,42	65,95
4430 Sosiaali- ja terveyspalvelut	-6 351,90	-6 400	-48,10	-46 889,19	-30 700	15 989,19	-53 041,09	-37 100	15 941,09	142,97
4432 Työtterveyshuoltopalvelut	-31 853,61	-18 500	13 353,61	-206 393,17	-182 500	23 893,17	-238 246,78	-201 000	37 246,78	118,53
4440 Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-339,45	-1 000	-660,55	-37 204,06	-53 500	-16 295,94	-37 543,51	-54 500	-16 956,49	68,89
4460 Muut yhteistoimintaosuudet	-869,72	0	869,72	-8 935,00	-10 000	-1 065,00	-9 804,72	-10 000	-195,28	98,05
4470 Ateriamaksupöydätykset	-11 375,75	-15 200	-3 824,25	-69 152,50	-60 400	8 752,50	-80 528,25	-75 600	4 928,25	106,52
4475 Muut palvelut	-3 780,41	-2 100	1 680,41	-20 889,07	-33 000	-12 110,93	-27 649,29	-9 200	18 449,29	300,54
4480 Henkilökunnan virkistys	0,00	0	0,00	-961 945,24	-1 009 000	-47 054,76	-1 248 515,21	-1 224 000	24 515,21	63,30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-286 589,97	-215 000	71 589,97	-961 945,24	-1 009 000	-47 054,76	-1 248 515,21	-1 224 000	24 515,21	102,00
Ostot tilikauden aikana	-286 589,97	-215 000	71 589,97	-961 945,24	-1 009 000	-47 054,76	-1 248 515,21	-1 224 000	24 515,21	102,00
4500 Toimisto- ja koulutarvikkeet	0,00	0,00	0,00	-5 561,45	-5 200	361,45	-5 561,45	-5 300	261,45	104,93
4510 Kirjallisuus	0,00	0,00	0,00	-6 515,00	-5 000	1 515,00	-6 515,00	-5 000	1 515,00	130,30
4511 Oppikirjat	0,00	0,00	0,00	0,00	-650	-650,00	0,00	-650	-650,00	0,00
4520 Elintarvikkeet	-10,23	0,00	10,23	-13 354,55	-10 850	2 504,55	-13 364,78	-10 850	2 514,78	123,18
4530 Vaatteisto	-6 046,73	-8 000,00	-1 953,27	-10 440,88	-26 100	-15 659,32	-16 487,41	-34 100	-17 612,59	48,35
4531 Suojavaatteisto	-3 195,00	-700,00	2 495,00	-45 812,94	-66 000	-20 187,06	-49 007,94	-66 700	-17 692,06	73,48
4541 Hoitotarvikkeet	0,00	0,00	0,00	-12 356,48	0	12 356,48	-12 356,48	0	12 356,48	
4550 Siivous- ja puhdistusaineet	-781,29	-1 200,00	-418,71	-17 364,06	-14 000	3 364,06	-18 145,35	-15 200	2 945,35	119,38
4560 Poltto- ja voiteluaineet	-231 149,25	-149 500,00	81 649,25	-195 868,46	-158 500	37 368,46	-427 017,71	-308 000	119 017,71	138,64
4570 Lämmitys	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
4571 Sähkö	0,00	0,00	0,00	-11 037,47	-12 500	-1 462,53	-11 037,47	-12 500	-1 462,53	88,30
4572 Vesi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
4580 Kalusto	-1 500,00	-5 000,00	-3 500,00	-352 518,40	-343 500	9 016,40	-354 016,40	-348 500	5 516,40	101,58
4581 Aik-laitteet	-4 143,90	-1 500,00	2 643,90	-71 936,41	-47 500	24 436,41	-76 080,31	-49 000	27 080,31	155,27

	Ensihoito			Pelaustustoimi			Yhteensä			
	tot	ta	ero	tot	ta	ero	tot	ta	ero	%
4590 Rakennusmateriaali	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	80,35
4591 Varaosat (autot)	-38 870,89	-40 000,00	-1 129,11	-29 827,44	-45 500	-15 672,56	-68 698,33	-85 500	-16 801,67	57,99
4600 Muu materiaali	-872,68	-9 000,00	-8 127,32	-160 060,94	-268 500	-108 439,06	-160 933,62	-277 500	-116 566,38	563,33
4645 Henkilökunnan muistaminen	0,00	0	0,00	-29 292,96	-5 200	24 092,96	-29 292,96	-5 200	24 092,96	25,07
Avustukset	0,00	0	0,00	-12 536,93	-50 000	-37 463,07	-12 536,93	-50 000	-37 463,07	8,40
4740 Avustukset yhteisöille	0,00	0	0,00	-4 200,00	-50 000	-45 800,00	-4 200,00	-50 000	-45 800,00	
4750 Avustukset muille	0,00	0	0,00	-8 336,93	0	8 336,93	-8 336,93	0	8 336,93	
Muut toimintakulut	-749 691,94	-725 288	24 403,94	-4 351 625,02	-4 260 920	90 705,02	-5 101 316,96	-4 986 209	115 108,96	102,31
Vuokrat	-749 691,93	-725 288	24 403,93	-4 333 698,77	-4 147 700,00	185 998,77	-5 083 390,70	-4 872 988	210 402,70	104,32
4820 Rakennusten ja huoneistojen vuokrat	-14 628,84	-90 000	-75 371,16	-4 325 045,41	-4 135 500	189 545,41	-4 339 674,25	-4 225 500	114 174,25	102,70
4821 Laskutetut vuokrat (osastojen väliset)	-58 738,86	0	58 738,86	58 738,86	50 000	8 738,86	0,00	50 000	50 000,00	0,00
4840 Koneiden ja laitteiden vuokrat	-676 324,23	-635 288	41 036,23	-52 774,07	-47 200	5 574,07	-729 098,30	-682 488	46 610,30	106,83
4860 Muut vuokrat	0,00	0	0,00	-14 618,15	-15 000	-381,85	-14 618,15	-15 000	-381,85	97,45
Muut toimintakulut	-0,01	0	0,01	-17 926,25	-113 220,00	-95 293,75	-17 926,26	-113 220	-95 293,74	15,83
4910 Välittömät verot	0,00	0	0,00	-964,79	0	964,79	-964,79	0	964,79	
4920 Käyttöomaisuuden myyntitappiot	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0,00	
4930 Jäsenmaksut	0,00	0	0,00	-10 150,00	-10 300	-150,00	-10 150,00	-10 300	-150,00	98,54
4935 Kokous- ja neuvottelukulut	0,00	0	0,00	-1 291,55	-400	891,55	-1 291,55	-400	891,55	322,89
4940 Muut kulut	-0,01	0	0,01	-3 693,56	-102 020	-98 326,44	-3 693,57	-102 020	-98 326,43	3,62
4941 Luottotappiot	0,00	0	0,00	-1 826,35	-500	1 326,35	-1 826,35	-500	1 326,35	365,27
Toimintakulut yhteensä	-5 485 596,44	-5 219 088	266 508,44	-21 365 216,68	-19 946 630,00	1 418 588,68	-26 850 815,12	-25 165 718	1 685 097,12	106,70
TOIMINTAKATE	-11 377,51	0,00	11 377,51	-615 564,10	820 000	1 435 564,10	-626 941,61	820 000	1 446 941,61	-76,46
Rahoitustuotot ja kulut										
Korkotuotot	0,00	0	0,00	63,45	0	-63,45	63,45	0	-63,45	
Muut rahoitustuotot	0,38	0	-0,38	17 055,19	-20 000	-37 055,19	17 055,57	-20 000	-37 055,57	-85,28
Korkokulut	-29,63	0	29,63	-4 259,21	0	4 259,21	-4 288,84	0	4 288,84	
Muut rahoituskulut	-0,08	0	0,08	-477,84	0	477,84	-477,92	0	477,92	
VUOSIKATE	-11 406,84	0	11 406,84	-603 182,51	800 000	1 440 237,70	-614 589,35	800 000	1 414 589,35	-76,82
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0	0,00	-770 896,05	-800 000	-29 103,95	-770 896,05	-800 000	-29 103,95	96,36
Satunnaiset kulut	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0	0,00	
TILIKAUDEN TULOS	-11 406,84	0	11 406,84	-1 374 078,56	0	1 374 078,56	-1 385 485,40	0	1 385 485,40	
Varausten muutos	0,00	0	0,00							
Varausten poisto	0,00	0	0,00							
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-11 406,84	0	11 406,84	-1 374 078,56	0	1 374 078,56	-1 385 485,40	0	1 385 485,40	

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT
TULOSLASKELMA 1.1. - 31.12.2021 - 2019

	2021	muutos ed. vuoteen %	2020	muutos ed. vuoteen %	2019
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	25 987 579,90	7,07	24 271 025,52	2,11	23 768 628,50
<i>Liiketoiminnan myyntituotot</i>	<i>128 767,55</i>	<i>5,71</i>	<i>121 817,54</i>	<i>-20,08</i>	<i>152 429,88</i>
3001 Myyntituotot	118 087,06	3,62	113 982,40	-1,45	115 642,08
3002 Myyntituotot kunnilta	812,00	0,00	812,00	0,00	812,00
3010 Myyntituotot muilta	9 868,49	40,11	7 043,14	-80,42	35 975,80
<i>Korvaukset kunnilta ja kuntayhtymiltä</i>	<i>25 730 996,51</i>	<i>6,94</i>	<i>24 060 757,37</i>	<i>2,28</i>	<i>23 525 485,41</i>
3110 Jäsenkuntien maksuosuudet ja k	20 086 829,00	6,70	18 825 051,00	3,33	18 219 108,00
3115 Muut yhteistoimintakorvaukset	5 624 371,52	7,73	5 220 906,37	-0,88	5 267 357,41
3130 Muut korvaukset	19 795,99	33,76	14 800,00	-62,07	39 020,00
<i>Muut suoritteiden myyntituotot</i>	<i>127 815,84</i>	<i>44,51</i>	<i>88 450,61</i>	<i>-2,49</i>	<i>90 713,21</i>
3140 Muut myyntituotot	127 815,84	44,51	88 450,61	-2,49	90 713,21
Maksutuotot	0,00		0,00		0,00
3240 Sairaankuljetusmaksut	0,00		0,00		0,00
Tuet ja avustukset	143 052,32	-53,93	310 487,48	20,83	256 965,46
3300 Työllistämistuki	0,00		0,00		0,00
3330 Muut tuet ja avustukset	77 222,89	5,11	73 470,32	9,12	67 330,95
3335 Muut tuet ja avustukset valtio	65 829,43	-72,23	237 017,16	24,99	189 634,51
Vuokratuotot	0,00		0,00		0,00
3420 Vuokratuotot	0,00		0,00		0,00
3450 Koneiden ja laitteiden vuokratuotot	0,00		0,00		0,00
3460 Muut vuokratuotot	0,00		0,00		0,00
Muut toimintatuotot	93 241,29	-59,75	231 670,36	410,20	45 408,01
3510 Pysyvien vastaavien myyntituotot	31 021,92	-85,11	208 305,92	439,25	38 629,03
3530 Muut tuotot (kom. myyntituotot)	62 219,37	186,30	23 364,44	244,66	6 778,98
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	26 223 873,51	5,69	24 813 183,36	3,08	24 071 001,97
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-17 906 454,55	16,14	-15 417 638,34	-1,22	-15 608 440,10
<i>Palkat ja palkkiot</i>	<i>-15 057 312,70</i>	<i>17,98</i>	<i>-12 762 677,11</i>	<i>-0,19</i>	<i>-12 787 528,12</i>
4001 Kokouspalkkiot	-7 400,00	3,06	-7 180,00	6,21	-6 760,00
4002 Vakituisten ja puolivak. kk-palkat	-8 953 986,09	5,29	-8 504 153,50	2,74	-8 277 321,22
4003 Sijaiset, tilapäiset, määräaikaiset palkat	-808 142,94	6,08	-761 847,52	-18,96	-940 049,02
4004 Yiityöt	-110 300,71	45,37	-75 875,77	11,34	-68 149,96
4005 Varallaolokorvaukset	-177 016,79	2,15	-173 296,32	0,96	-171 644,84
4006 Haittalisät, vpk:n palkat	-3 502 571,35	6,84	-3 278 375,02	-2,44	-3 360 262,72
4007 Laskutetut palkat (osastojen välillä)	0,00		0,00		0,00
4012 Asiantuntijapalkkiot ja luento	-5 250,00	12,78	-4 655,00	-63,82	-12 864,54
4013 Muut palkat	-63,07	-91,07	-706,44	-78,45	-3 000,00
4060 Jaksotetut palkat ja palkkiot	-1 740 608,05	1 511,05	-108 042,01	21,14	-89 184,53
4230 Sairausvakuutusmaksut	248 026,30	63,76	151 454,47	6,88	141 708,71
<i>Henkilösivukulut</i>	<i>-2 849 141,85</i>	<i>7,31</i>	<i>-2 654 961,23</i>	<i>-5,88</i>	<i>-2 820 911,98</i>
<i>Eläkekulut</i>	<i>-2 262 303,13</i>	<i>5,96</i>	<i>-2 135 013,08</i>	<i>-7,92</i>	<i>-2 318 592,98</i>
4100 JuEi-maksut	-2 184 880,28	5,56	-2 069 888,83	-5,69	-2 194 704,19
4110 Muut työeläkemaksut	-77 952,68	46,38	-53 255,23	-22,20	-68 448,63
4120 Eläkemenoperusteiset maksut	-12 804,81	4,67	-12 233,13	56,51	-7 815,97
4125 Varhemaksut	0,00	#JAKO/0!	0,00	-100,00	-12 289,25
4129 Laskutetut eläkemaksut	6 286,48		0,00		0,00
4130 Jaksotetut eläkekulut	7 048,16	1 835,72	364,11	-101,03	-35 334,94
<i>Muut henkilösivukulut</i>	<i>-586 838,72</i>	<i>12,86</i>	<i>-519 948,15</i>	<i>3,51</i>	<i>-502 319,00</i>
4150 Kansaneläke- ja sairausvak.	-204 158,31	20,27	-169 750,15	73,75	-97 698,29
4160 Työttömyysvakuutusmaksut	-251 874,17	18,03	-213 400,31	-17,22	-257 796,24
4170 Tapaturmavakuutusmaksut	-152 278,11	-10,80	-170 721,43	-9,62	-188 890,84
4178 Laskutetut vakuutusmaksut	0,00		0,00		0,00
4180 Muut sosiaalivakuutusmaksut	-4 825,21	2,07	-4 727,15	-7,77	-5 125,50
4190 Jaksotetut sosiaalivakuutusmaksut	26 297,08	-31,96	38 650,89	-18,10	47 191,87
Palvelujen ostot	-2 581 991,47	19,64	-2 158 096,06	-2,42	-2 211 550,63
4310 Palvelujen ostot kunnilta	-449 065,40	11,86	-401 466,68	6,21	-377 975,83
4330 Palvelujen ostot sopimuskuoppeneilta	-24 627,76	-17,93	-30 009,05	-14,45	-35 078,29
4340 Toimisto- ja pankkipalvelut	-4 583,00	31,54	-3 484,12	-5,59	-3 690,53
4341 Atk-palvelut	-669 991,18	26,32	-530 411,45	19,30	-444 603,54
4345 Muut asiantuntijapalvelut	-10 419,72	107,45	-5 022,67	-30,82	-7 260,64
4350 Painatukset ja ilmoitukset	-10 400,99	1,37	-10 260,38	-28,02	-14 255,01
4360 Posti- ja telepalvelut	-19 049,38	10,65	-17 216,64	-0,56	-17 313,07
4361 Virvepalvelut	-110 045,50	10,03	-100 015,50	7,99	-92 616,90
4370 Vakuutukset	-196 577,69	38,96	-141 460,69	1,82	-138 935,43
4381 Siivouspalvelut	-95 495,01	-5,48	-101 032,76	0,99	-100 044,65
4382 Pesulapalvelut	-5 056,09	-15,11	-5 956,24	-7,76	-6 457,42
4383 Jätevesimaksut	0,00	-100,00	-19,59		-6,16
4384 Jätehuolto	-7 884,73	-30,58	-11 357,52	81,64	-6 252,85
4390 Rakennusten ja alueiden rakent	-40 357,96	45,20	-27 795,20	-64,09	-77 405,46
4391 Autojen korjaukset	-337 495,41	13,10	-298 393,89	38,99	-214 692,47
4400 Koneiden, kaluston ja laitteid	-108 238,92	22,24	-88 547,02	-43,74	-157 383,86
4410 Majoitus- ja ravitsemuspalvelu	-12 205,44	7,35	-11 369,75	-30,05	-16 254,28

	2021	muutos ed. vuoteen %	2020	muutos ed. vuoteen %	2019
4420 Verottomat korvaukset	-12 794,58	-28,52	-17 899,97	-28,22	-24 936,13
4430 Sosiaali- ja terveystoimintat	-53 041,09	-4,78	-55 705,15	57,42	-35 387,14
4432 Työterveyshuoltopalvelut	-238 246,78	45,87	-163 332,76	-19,82	-203 700,87
4440 Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-37 543,51	-8,01	-40 810,91	-41,35	-69 579,35
4460 Muut yhteistomintaosuudet	-9 804,72	-12,56	-11 213,47	25,52	-8 933,55
4470 Ateriamaksupidätykset	-80 528,25	87,96	-42 843,97	-56,54	-98 580,70
4475 Muut palvelut	-27 649,29	88,74	-14 649,41	-51,03	-29 917,52
4480 Henkilökunnan virkistys	-20 889,07	-24,92	-27 821,27	-8,15	-30 288,98
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 248 515,21	11,81	-1 116 677,45	-11,69	-1 264 523,92
<i>Ostot tilikauden aikana</i>	<i>-1 248 515,21</i>	<i>11,81</i>	<i>-1 116 677,45</i>	<i>-11,69</i>	<i>-1 264 523,92</i>
4500 Toimisto- ja koulutarvikkeet	-5 561,45	-14,26	-6 486,54	-37,97	-10 456,54
4510 Kirjallisuus	-6 515,00	-18,16	-7 960,66	-13,49	-9 202,18
4511 Oppikirjat	0,00		0,00		0,00
4520 Elintarvikkeet	-13 364,78	75,95	-7 595,92	-39,37	-12 528,53
4530 Vaatteisto	-16 487,41	-21,36	-20 964,49	-53,72	-45 303,32
4531 Suojavaatteisto	-49 007,94	-46,94	-92 362,83	40,61	-65 687,58
4540 Lääkkeet	-12 356,48	286,84	-3 194,25	87,65	-1 702,28
4550 Siivous- ja puhdistusaineet	-18 145,35	26,67	-14 324,94	16,29	-12 318,26
4560 Poltto- ja voiteluaineet	-427 017,71	45,48	-293 528,02	-20,30	-368 272,34
4570 Lämmitys	0,00		0,00		0,00
4571 Sähkö	-11 037,47	6,32	-10 381,57	0,60	-10 319,36
4572 Vesi	0,00		0,00		0,00
4580 Kalusto	-354 016,40	18,40	-299 005,11	-6,08	-318 355,64
4581 Atk-laitteet	-76 080,31	204,96	-24 947,42	-68,71	-79 725,35
4590 Rakennusmateriaali	0,00		0,00		0,00
4591 Varaosat (autot)	-68 698,33	4,32	-65 855,93	-21,88	-84 302,54
4600 Muu materiaali	-160 933,62	-34,61	-246 111,52	4,24	-236 091,31
4645 Henkilökunnan muistaminen	-29 292,96	22,27	-23 958,25	133,54	-10 258,69
Avustukset	-12 536,93	1 105,47	-1 040,00	-30,67	-1 500,00
4740 Avustukset yhteisöille	-4 200,00	#JAKO/0!	0,00	-100,00	-1 000,00
4750 Avustukset liikelaitoksille	-8 336,93	701,63	-1 040,00	108,00	-500,00
Muut toimintakulut	-5 101 316,96	7,32	-4 753 156,62	5,42	-4 508 724,25
<i>Vuokrat</i>	<i>-5 083 390,70</i>	<i>7,23</i>	<i>-4 740 575,52</i>	<i>5,44</i>	<i>-4 495 787,85</i>
4820 Rakennusten ja huoneistojen vuokrat	-4 339 674,25	5,59	-4 109 953,89	6,05	-3 875 335,01
4821 Laskutetut vuokrat (osastojen väliset)	0,00	#JAKO/0!	0,00		-28 070,22
4840 Koneiden ja laitteiden vuokrat	-729 098,30	18,66	-614 460,69	5,51	-582 364,57
4860 Muut vuokrat	-14 618,15	-9,55	-16 160,94	61,32	-10 018,05
<i>Muut toimintakulut</i>	<i>-17 926,26</i>	<i>42,49</i>	<i>-12 581,10</i>	<i>-2,75</i>	<i>-12 936,40</i>
4910 Välittömät verot	-964,79	16,44	-828,55	87,27	-442,44
4920 Käyttöomaisuuden myyntitappiot	0,00		0,00		0,00
4930 Jäsenmaksut	-10 150,00	0,00	-10 150,00	10,54	-9 182,26
4935 Kokous- ja neuvottelukulut	-1 291,55	26,43	-1 021,55	-63,21	-2 776,70
4940 Muut kulut	-3 693,57	535,73	-581,00	21,04	-480,00
4941 Luottotappiot	-1 826,35	#JAKO/0!	0,00	-100,00	-55,00
Toimintakulut yhteensä	-26 850 815,12	14,52	-23 446 608,47	-0,63	-23 594 738,90
TOIMINTAKATE	-626 941,61	-145,88	1 366 574,89	186,94	476 263,07
Rahoitustuotot ja kulut					
<i>Korkotuotot</i>	<i>63,45</i>		<i>14 749,50</i>	<i>#JAKO/0!</i>	<i>0,00</i>
<i>Muut rahoitustuotot</i>	<i>17 055,57</i>	<i>28 288,10</i>	<i>60,08</i>	<i>-99,89</i>	<i>53 702,57</i>
<i>Korkokulut</i>	<i>-4 288,84</i>	<i>1 762,36</i>	<i>-230,29</i>	<i>-75,09</i>	<i>-924,42</i>
<i>Muut rahoituskulut</i>	<i>-477,92</i>	<i>4 779 100,00</i>	<i>-0,01</i>	<i>-1,00</i>	<i>-2 323,74</i>
VUOSIKATE	-614 589,35	-144,50	1 381 154,17	162,22	526 717,48
<i>Suunnitelman mukaiset poistot</i>	<i>-770 896,05</i>	<i>-1,96</i>	<i>-786 305,14</i>	<i>-3,71</i>	<i>-816 596,80</i>
TILIKAUDEN TULOS	-1 385 485,40	332,91	594 849,03	-305,21	-289 879,32
Varausten muutos					
<i>Varausten lisäys/ vähennys</i>	<i>0,00</i>		<i>0,00</i>		<i>0,00</i>
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1 385 485,40	332,91	594 849,03	-305,21	-289 879,32

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / toimintakulut %	97,67	105,83	102,02
Vuosikate / poistot %	-79,72	175,65	64,37

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT
INVESTOINTIEN TOTEUTUMA 31.12.2021

	Pelastustoimi		
	tot	ta	erotus
2021 toteutuneet	1 174 429,83	927 000,00	-247 429,83
Yhteensä	1 174 429,83	927 000,00	-247 429,83
Investointien rahoitus			
Avustukset	-118 407,29	-27 000,00	91 407,29
Myyntituotot, myyntivoitot	-36 999,68	-100 000,00	-63 000,32
Yhteensä	-155 406,97	-127 000,00	28 406,97
Nettoinvestoinnit ennen poistoja	1 019 022,86	800 000,00	-219 022,86
Poistot	-770 896,05	-800 000,00	-29 103,95
Investointien yli/alijäämä	248 126,81	0,00	-248 126,81

Päijät-Hämeen pelastuslaitos

Maksuosuusjako

Siirtymäkauden 1. vuosi 70 % vanha järjestelmä, 30 % asukaslukupohjainen (Lahti kertoimella 0,90)

Kunta, kerroin 0,8	Asukasluku 31.12.2019	Asukasluku * 0,80	Kohtuullistamiset/ kaikki €	Asukasluku Lahti *0,90	As.lukupohj. osuus 30% €	Maksuosuus €
liitti	6711	5369	456 379	6 711	208 101	664 480
kuntaoht. ka/ asukas						
Padasjoki	2896	2317	196 941	2 896	89 802	286 743
kuntaoht. ka/ asukas						
Hartola	2697	2158	183 408	2 697	83 631	267 040
kuntaoht. ka/ asukas						
Syvä (*0,8)	3657	2926	198 954	3 657	113 400	312 354
kuntaoht. ka/ asukas		2340				
Kärkölä	4368	3494	297 044	4 368	135 447	432 491
kuntaoht. ka/ asukas						
Asikkala	8083	6466	549 681	8 083	250 645	800 326
kuntaoht. ka/ asukas						
Asukasluku yhteensä	28412	22144	1 882 409	28 412		
			1 882 409		881 026	2 763 434
Vuorovahvuus 1 + 3						
Kunta, kerroin 1,0						
Orimattila	16003	16003	1 360 347	16 003	496 236	1 856 583
kuntaoht. ka/ asukas						
Hollola (*0,8)	23410	18728	1 591 988	23 410	725 919	2 317 907
kuntaoht. ka/ asukas						
Heinola	18667	18667	1 586 803	18 667	578 844	2 165 646
kuntaoht. ka/ asukas						
Asukasluku yhteensä	58080	53398		58 080		
Yhteensä			4 539 138		1 800 999	6 340 137
Kunta, kerroin 0,75						
Lahti 0,75 ja 0,90		89867	7 639 235	107 841	3 344 025	10 983 259
Asukasluku / ka asukasta	119823	89867				
Yhteensä	206315	165410	7 639 235	194 333	3 344 025	10 983 259
Menot			#VIITTAUSI			
Jaettavat kustannukset yhteensä	70 % maksuosuuksista	14 060 781		30 % maksuosuuksista	6 026 049	20 086 830
Apuluku / Keskimäärin/ as.luku		85,01				97,36
Jaettavat kustannukset yhteensä	70 % maksuosuuksista	14 060 781		30 % maksuosuuksista	6 026 049	20 086 830
Apuluku / Keskimäärin/ as.luku		85,01				97,36

Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista 2021

Kirjanpidon osa	Tositelaaji	Numero- sarja alk.		Kirjanpitojärjestelmien keskinäiset yhteydet	Miten ja missä säilytetään
Tilinpäätös			Tasekirja Tase-erittelyjen saldoseivitykset Liitetietositteet Tiliikartta	Pelastuslaitoksen tasekirjassa on esitetty kirjanpitolaian edellyttämä tilinpäätös, toimintakertomus sekä luettelo kirjanpidoista ja aineistosta	Pelastuslaitoksella paperilla
Pääkirjanpito			Pää- ja Päiväkirjat	Pääkirjanpitoon kootaan yhteenveto esijärjestelmien tapahtumista	Tapahtumat säilytetään sähköisessä arkistossa
Pääkirjeliitteistä	MUIST1	10001	Muistiotositteet Raindance	Pääkirjanpitoon manuaalisesti	Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä ja paperitulosaineina
	MUIST2	13001	Kassatositteet	pääkirjanpitoon manuaalisesti	kirjanpitojärjestelmässä ja paperitulosaineina
	KOMMUI	39011	Käyttömäänsuorituksen muistiot	Pääkirjanpitoon manuaalisesti	paperitulosaineina
Liittymät	MATKAT	103001	TEM matkalaskujärjestelmä	Tapahtumat siirretään liittymän kautta pääkirjanpitoon yhdistelmänä	Matkalaskut ja siihen liittyvät erittelyt ja laskelmat säilytetään sähköisenä TEM-matkalaskujärjestelmässä.
Liittymät	PALKAT	100001	FK palkkalittymä, palkkatositteet	Tapahtumat siirretään liittymän kautta pääkirjanpitoon yhdistelmänä	Palkkakirjanpito ja siihen liittyvät erittelyt ja laskelmat säilytetään sähköisenä FK-palkanlaskentajärjestelmässä
Myyntireskontra	YMR10	10000001	Yleisiaskut	Tositteet siirtyvät ProE-laskutuksesta /RD MRP-järj. myyntireskontraan	Tapahtumat säilytetään sähköisenä ProE-laskutuksessa / MRP-järjestelmässä
	YMR30	30000001	Palotarjousasiaskut	Tositteet siirtyvät Merlot-palotarjousohjelmasta	
	YMRMAN	5110001	MR Manuaalisuoritukset	on integroitu suoraan pääkirjanpitoon	
	YMRVII	5210001	MR Viitesuoritukset	siirretään Banking-ohjelmasta RD kirjanpitoon	sähköisenä Banking-järjestelmässä
Ostoreskontra	OSTOT	8000001	Ostolaskut	Tositteet siirtyvät Raindance ORP:sta Kuntamalli Raindance järjestelmään	Tapahtumat säilytetään sähköisenä Rondossa
	OMAKSU	8990001	Ostoreskontra maksut	Ostoreskontran tapahtumat ovat osa Kuntamalli Raindance järjestelmää, joka on integroitu suoraan pääkirjanpitoon	
Tiliotteet				Besware/ Banking maksullikenneohjelmasta liittymien kautta Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmään	Tapahtumat säilytetään sähköisenä Beswaren InvoiceReady-arkistossa
Avaava tase	ALKUSA	1001	Alkusaldot	Siirretään ALKUSA -raportilla	Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä
Talousarvio				Budjetti laaditaan Raindance-budjetointijärjestelmässä ja siirretään Kuntamalli Raindance järjestelmään	Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä
	BUD	2001	Talousarvio		
Lisätalousarvio	BUDL	3001	Lisätalousarvio	Viedään manuaalisesti	Kuntamalli Raindance kirjanpitojärjestelmässä

JOHTOKUNNAN JA PELASTUSJOHTAJAN ALLEKIRJOITUKSET

Lahti 16. päivänä helmikuuta 2022

M. Koskinen

Veikko Ranta
Pentti
M. Koskinen
A. O. O.
P. Suurinen

TILINTARKASTUSMERKINTÄ:

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen.

Lahtessa

21.4.

2022

BDO Audiator Oy
JHTT-yhteisö

Marja R.
Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

Johtokunta
16.02.2022 § 4
Liite 2

BDO Audiator Oy

VAHVISTUSILMOITUSKIRJE TILINTARKASTAJALLE

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen tilikauden 01.01. – 31.12.2021 tilintarkastukseen liittyen vahvistamme parhaan tietomme ja käsityksemme mukaisesti seuraavaa:

- Olemme täyttäneet tilintarkastustoimeksiannon vahvistuskirjeessä tarkoitetut velvollisuutemme, jotka koskevat tietojen antamista tilintarkastajalle sekä tilinpäätöksen laatimista kuntalain mukaisesti, erityisesti siten, että tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot.
- Liiketapahtumat on kirjattu kirjanpitoon, ja ne sisältyvät tilinpäätökseen.
- Merkittävät oletukset, joita olemme käyttäneet kirjanpidollisia arvioita tehdessämme, ovat kohtuullisia.
- Korjaamattomia virheellisyyksiä emme ole havainneet.
- Pelastuslaitosta koskevia väärinkäytöksiä tai epäilyjä väärinkäytöksiä tai säädösten tai määräysten noudattamatta jättämisistä tai epäilyjä noudattamatta jättämisistä ei ole tiedossamme.
- Tiedossamme ei ole esteellisyyssäännösten vastaisia päätöksiä, menettelyjä tai liiketapahtumia.
- Valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annetut tiedot ovat oikeita.
- Olemme antaneet toimintakertomuksessa selonteot sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä annettu muut toimintakertomuksen laadintaa koskevien ohjeiden mukaiset tiedot.

Vahvistusilmoituskirjeellä ei muuteta laitoksen johtokunnan, tilivelvollisten, viranhaltijoiden, työntekijöiden eikä tilintarkastajan lainsäädännön mukaisia velvoitteita eikä vastuita. Tähän kirjeeseen sovelletaan tilintarkastajan salassapitovelvollisuutta.

Sitoudumme ilmoittamaan tilintarkastajalle, mikäli ennen tilintarkastuskertomuksen antamista tietoomme tulee muutoksia tässä vahvistusilmoituskirjeessä kuvatuissa seikoissa.

Tämä kirje annetaan tiedoksi myös tarkastuslautakunnalle.

Lahdessa 16. helmikuuta 2022

Päijät-Hämeen pelastuslaitoksen johtokunnan puolesta

Marja-Kaarina Koskinen
Johtokunnan puheenjohtaja

Jari Hyvärinen
pelastusjohtaja

Maakuntahallituksen ja maakuntajohtajan allekirjoitukset:

Lahti 14. päivänä maaliskuuta 2022

Pekka Kone

Hannu Rauhonen

Mika Järviö

Johanna Ikonen

Pasi GRANLUND

HELENA MAATTOLA

Matti Mäntylä

ANNE TUOMALA

Taina Edelman

Hanna Piikinen

Hilkka Kemppe

Kari Haataja

Tilintarkastajan merkintä:

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen.

Lahdessa 21/4 2022

BDO Oy
Ulla-Maija Tuomela
JHT, KHT

MUUT LIITTEET

Maakuntavaltuusto 2021–2025

Puheenjohtaja **Ilkka Viljanen**, Asikkala

I varapuheenjohtaja **Kari Hyytiä**, Hollola

II varapuheenjohtaja **Tuomas Sorsa**, Lahti

Jäsen	puolue	Varajäsen	puolue
Asikkala			
Arto Mielonen	PS	Toni Seppälä	PS
Ilkka Viljanen pj	KOK	Jari Laaksonen	KOK
Hartola			
Mikko Ruoppi	KOK	Jarkko Fågel	KOK
Heinola			
Kai Pynnönen	PS	Harri Salonen	PS
Kaija Järvinen	H-sit	Tuomo Vesikko	H-sit
Ilkka Jaakkola	KOK	Tapio Väli-Toralta	KOK
Sami Salminen	SDP	Jari Vastamäki	SDP
Hollola			
Kristiina Vanhala-Selin	VIHR	Tuija Brax	VIHR
Juha Rehula	KESK	Kristian Saarnio	KESK
Tapani Ihalainen	KD	Pasi Pälsi	KD
Petri Palo	PS	Ville Mikkola	PS
Kari Hyytiä I vpj	SDP	Heidi Hakanen	SDP
Iitti			
Atte Savelainen	KESK	Ari Ollikainen	KESK
Eira Leino	SDP	Jaana Aro	SDP
Kärkölä			
Mari Raininko	KOK	Santeri Nousjoki	KOK
Lahti			
Tuomas Sorsa II vpj	PS	Hannu Kaasinen	PS
Mira Nieminen	PS	Maarit Tuomi	PS
Jari Pykäläinen	Pro Lahti	Ville Hälinen	Pro Lahti
Juha Tapiola	VIHR	Jouni Kaikkonen	VIHR
Anna Kaisa Kupiainen	VAS	Elisa Lientola	VAS
Anneli Viinikka	SDP	Minna Lampinen	SDP
Sinikka Ruuska	SDP	Maria Mäkynen	SDP

Ulla Vaara	SDP	Marju Markkanen	SDP
Erkki Nieminen	SDP	Tapani Ripatti	SDP
Pasi Karjalainen	SDP	Siru Heromaa-Karjalainen	SDP
Milla Bruneau	KOK	Sari Niinistö	KOK
Merja Vahter	KOK	Ida Rantanen	KOK
Juha Rostedt	KOK	Reijo Oksanen	KOK
Marko Lindqvist	KOK	Francis McCarron	KOK
Sonja Falk	KD	Pertti Arvaja	KD
Orimattila			
Sari Sikkilä	PS	Arja Simola	PS
Ari Anttila	KESK	Marko Suuronen	KESK
Ida Jokinen	KOK	Mirva Illi-Lampio	KOK
Tuula Koivunen	SDP	Kirsti Laatunen	SDP
Padasjoki			
Sauli Kivinen	PS	Ilpo Siljander	PS
Sysmä			
Eevakaisa Lehtosalo-Lönnberg	KESK	Eija Virolainen-Nurminen	KESK

Liiton henkilökunta vuonna 2021 (31.12.2021)

TOIMISTON JOHTAMINEN	
Maakuntajohtaja	Niina Pautola-Mol
ALUESUUNNITTELU JA TUTKIMUS	
Aluesuunnittelujohtaja	Niina Ahlfors
Erityisasiantuntija	Tanja Gangsö
Suunnittelupäällikkö	Jaana Martikainen
Tutkimuspäällikkö	Jukka Mikkonen
Ma. suunnittelija	Henri Korhonen
Erityisasiantuntija	Mari Lång-Kauppi
Erityisasiantuntija	Kaisa Torri
ALUEKEHITYS	
Kehittämisjohtaja	Riitta Nieminen
Erityisasiantuntija	Elina Aakko
Aluekehityspäällikkö	Juha Hertsi
Erityisasiantuntija	Petri Veijalainen

EDUNVALVONTA JA KUNTAYHTEISTYÖ	
Ma. edunvalvontajohtaja	Mari Kuparinen
Ma. hyvinvointipäällikkö	Saila Juntunen
Ma. viestinnän harjoittelija	Hanna Jämsenius
Visuaalinen suunnittelija	Maaret Monola
Ma. kuntayhteistyöpäällikkö	Jarkko Virolainen
Viestintäkoordinaattori	Maija Väkeväinen
HALLINTO- JA TUKIPALVELUT	
Hallintojohtaja	Jari Paakkunainen
Johdon sihteeri	Mira Basota
Ma. toimistos sihteeri	Sanna Jokinen
Hallintosihteeri	Sari Mertsalmi
Talous- ja henkilöstösihteeri	Jaana Rissanen
PROJEKTIT	
Interreg Baltic Sea Region –projektit / BIOREGIO II, TANIA II	
Projektipäällikkö	Riika Kivelä
Interreg Europe/CECI, Kuntien ilmatoratkaisut: Ilmastokumppanuus - Kunnat ja yritykset	
Projektikoordinaattori	Johanna Snell
Interreg Europe -projekti / Next2Met -projekti	
Projektipäällikkö	Harri Kuusela
Alueellinen ilmastotyö / Canemure -hanke	
Ilmasto- ja energia-asiantuntija	Maarit Virtanen
Salpausselän-Päijänteen maastoliikuntapolut -hanke	
Suunnittelija	Tiina Riikonen

PÄIJÄT-HÄMEEN LIITTO
B78 * 2022

ISBN 978-951-637-274-0
ISSN 1237-6515